

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-549
PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XII-2512 1 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TAP-17-1438(2) (17-9221(3))**

2017-11-07 Nr. NV-2824

Vilnius

Projekto rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projekto tikslai: Įsteigti Pensijų tarybą ir patikslinti nuo 2018-01-01 įsigaliosiančio naujojo Socialinio draudimo pensijų įstatymo nuostatas (dėl pensijų apskaičiavimo tvarkos, pereinamojo laikotarpio ir kt.).

Dabartinė situacija: Nuo 2018-01-01 įsigalios nauja pensijų apskaičiavimo apskaitos vienetais tvarka, tačiau neaiškios kai kurios jos taikymo ir įgyvendinimo nuostatos (nėra apibrėžta, kaip skaičiuojamas darbo stažas, kaip apskaičiuojamos pensijos asmenims, kurie visą stažą įgijo iki 1994-01-01, kaip skaičiuojami apskaitos vienetai už metus, kurių vidutinis šalies darbo užmokestis dar nėra paskelbtas; nenumatyta išankstinių senatvės pensijų perskaičiavimas, kai gavėjas įgyja papildomo stažo; nenustatytas terminas, per kurį „Sodros“ įstaiga turi priimti sprendimą dėl pensijos skyrimo; nėra reglamentuota, kaip pensijos skiriamos tuo atveju, kai asmuo teisę gauti pensiją įgijo iki 2018-01-01, bet kreipėsi po šios datos ir kt.).

Projekto esmė: Siūloma:

- Įsteigti visuomeninę patariamąją instituciją prie Vyriausybės – Pensijų tarybą. Ji teiktų pasiūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Vyriausybei dėl pensijų sistemos tobulinimo. Tarybos sudarymo tvarką, sudėtį ir nuostatus tvirtintų Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.
- Numatyti pereinamąjį pensijų perskaičiavimo laikotarpį:
  - ✓ iki 2018-01-01 paskirtos pensijos būtų perskaičiuotos ne vėliau kaip iki 2018-09-30 ir susidaręs skirtumas būtų išmokamas už visą laikotarpį nuo 2018-01-01;
  - ✓ kol pensijos būtų apskaičiuotos pagal naują tvarką, būtų mokamas 2017 m. gruodžio mėn. priklausęs dydis, padaugintas iš indeksavimo koeficiento;
  - ✓ jei asmuo teisę gauti pensiją įgijo iki 2018-01-01, bet kreipėsi per 12 mėn., ji būtų skiriama iki 2018-01-01 galiojusia tvarka.
- Sudaryti galimybę gauti pensijas ir tiems asmenims, kurie dėl objektyvių priežasčių negali tam tikrą laiką deklaruoti gyvenamosios vietos (dabar gauna tik įrašyti į Gyventojų registrą asmenys).
- Nustatyti, kad „Sodra“ be atskiro prašymo paskaičiuoja ir paskiria didesnio dydžio pensiją asmenims, kurie gaudami netekto darbingumo pensiją sulaukia senatvės pensijos amžiaus (dabar asmuo turi pasirinkti, pateikti prašymą).
- Patikslinti stažo apskaičiavimo tvarką, aiškiai nustatant, kad per visus asmens kalendorinius darbo metus įgytas stažas sumuojamas, o jeigu visas stažas įgytas iki 1994 m., už kiekvienus metus suteikiamas 1 apskaitos vienetas individualiajai pensijos daliai apskaičiuoti. Į pensijų apskaitos vienetų apskaičiavimą įtraukti ir dalinio darbo išmokas

(dabar įskaitomos tik nedarbo socialinio draudimo išmokos).

- Numatyti, kad **išankstinė pensija perskaičiuojama, jei jos sustabdymo laikotarpiu gavėjas įgyja papildomo stažo** (dabar nenumatyta).
- **Našlaičių pensijos dydį susieti su netekto darbingumo pensijos, apskaičiuotos kaip 65 proc. darbingumo netekusiam asmeniui, dydžiu** (našlaičiams, kurių tėvai buvo netekę 45-55 proc. darbingumo, našlaičio pensija būtų skaičiuojama pagal pensijos, galėjusios priklausyti 65 proc. darbingumo netekusiam asmeniui, dydį).
- Nustatyti, kad sprendimus dėl pensijų skyrimo įstaigos turi priimti per 30 kalendorinių dienų, dėl kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas – per 60 kalendorinių dienų, o mirties atveju išmokėti per 1 darbo dieną (dabar nenustatyta).
- Papildyti įstatymą priedu, nustatančiu senatvės pensijos amžiaus vėlinimo tvarką (nuo 2018-01-01 senatvės pensijos amžius nustatomas: moterims – 62 m. ir 4 mėn., vyrams – 63 m. ir 8 mėn. Nuo 2019-01-01 ir vėlesnių metų sausio 1 d. senatvės pensijos amžius kasmet didinamas: moterims – 4 mėn. per metus, vyrams – 2 mėn. per metus, kol pasieks 65 m. senatvės pensijos amžių), atlikti kitus redakcinius patikslinimus.

Įstatymo projektą **prašoma svarstyti skubos tvarka.**

Derinimas:

- Be pastabų suderinta su Vidaus reikalų ministerija ir Europos teisės departamentu. Su „Sodros“ valdyba suderinta darbo tvarka.
- Patikslinta pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Atitiktis Vyriausybės programai: Įgyvendina Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 4.3.3.7 priemonę – Pensijų tarybos prie Vyriausybės įsteigimas (2017 m. IV ketv.).

Projektas įtrauktas į Vyriausybės pasiūlymus dėl Seimo rudens sesijos darbų programos (numatyta **svarstymo Seime data – spalio mėn.**).

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome svarstyti **Vyriausybės posėdžio B dalyje**. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija iki pasirašymo projektą patikslins pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcinio pobūdžio pastabas.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-11-03 Nr. (24.1-22) SD - 6181

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2512 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2017 m. spalio 13 d. išvadoje Nr. NV-2613 pateiktas pastabas ir suderintą su Teisės grupe darbo tvarka.

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo ir pensijų departamento direktoriaus pavaduotoja Inga Buškutė, tel. 266 4517, el. p. Inga.Buskute@socmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 44 lapai.
3. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 6 lapai.

Ministras

Linas Kukuraitis

Inga Buškutė, tel. 266 4217, el. p. inga.buskute@socmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-549 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XII-2512 1 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2512 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui bei pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.
2. Siekiant sklandaus Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2512 įsigaliojimo nuo 2018 m. sausio 1 d., prašyti Lietuvos Respublikos Seimą svarstyti nurodytą įstatymo projektą skubos tvarka.
3. Įgalioti socialinės apsaugos ir darbo ministrą Liną Kukuraitį, o jam negalint dalyvauti – socialinės apsaugos ir darbo viceministrę Eglę Radišauskienę atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

Kalba sušvarkyta

2017-10-31

Teisės akto įrašo vedėja

2017-10-31

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-549 PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XII-2512 1 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2512 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant įgyvendinti Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 215.7 papunktį, numatantį įsteigti Pensijų tarybą, kurioje dirbs ir kuriai vadovaus pensijų ekonomikos ekspertai ir aktuarai.

Įstatymo projekto tikslas – sukurti teisinės prielaidas steigti Pensijų tarybą. Be to, siekiant sklandžiai įgyvendinti nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliosiantį Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymu Nr. XII-2512 naują redakciją išdėstytą Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymą (toliau – Pensijų įstatymas), siūloma tobulinti kai kuriuos teisinio reguliavimo aspektus, atlikti redakcinio pobūdžio patikslinimus bei mažinti dėl socialinio draudimo pensijų besikreipiantiems asmenims tenkančią naštą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorė – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo ir pensijų departamento direktoriaus pavaduotoja Inga Buškutė, tel. 266 4217, el. p. Inga.Buskute@socmin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

1. Šiuo metu teisę gauti valstybines socialinio draudimo pensijas (toliau – pensijos) turi kitas Pensijų įstatymo nustatytas sąlygas atitinkantis asmenys, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą (toliau – Gyventojų registras).

2. Asmenys, kurie senatvės pensijos amžių sukančia gaudami netekto darbingumo pensiją, šiuo metu turi patys imperatyviai pasirinkti, kurią pensiją nori gauti – ar senatvės pensiją, ar iki senatvės pensijos amžiaus sukakties mokėtą netekto darbingumo pensiją (nuo 2018 m. sausio 1 d. – senatvės pensiją neįgaliajam, kurios dydis atspindės iki senatvės pensijos sukakties nustatytą darbingumo lygį). Vis dėlto praktika rodo, kad prievolė rinktis tik sukuria papildomą naštą žmogui: jis turi teikti prašymą dėl konkrečios rūšies pensijos mokėjimo, nors paprastai žmonės renkasi gauti tą pensiją, kuri yra didesnė.

3. Pensijų įstatymas teisę gauti pensiją asmenims, kurie gyvena trečiosiose valstybėse, sieja su Lietuvos įmonėse, įstaigose, organizacijose arba Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybėse įgytu minimaliuoju socialinio draudimo stažu (toliau – stažas). Toks pats reikalavimas taikomas ir mirusiojo asmens įgytam stažui, kai kreipiamasi dėl našlių pensijos skyrimo. Tačiau nei galiojančioje Pensijų įstatymo redakcijoje, nei nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliosiančioje redakcijoje nėra apibrėžta, kas laikytina Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose įgytu stažu.

4. Nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliosiančioje pensijų indeksavimo tvarkoje nėra nustatyta, ar nauji baziniai dydžiai bus apvalinami, ar jie bus tokio dydžio, kokie jie bus apskaičiuojami pagal naują indeksavimo tvarką.

5. Šiuo metu nėra numatyta galimybė į asmens stažą ir asmens draudžiamąsias pajamas (o po 2018 m. sausio 1 d. – į pensijų apskaitos vienetų apskaičiavimą) įtraukti dalinio darbo išmokas.

6. Pensijų įstatymas nustato asmens įgyto stažo apskaičiavimo tvarką, tačiau jame nėra aiškiai apibrėžta, kad per visus kalendorinius metus įgytas stažas sumuojamas. Be to, nuo 2018 m. sausio 1 d. keičiantis pensijų apskaičiavimo tvarkai, pagal kurią pensijos apskaitos vienetai (toliau – apskaitos vienetai) bus suteikiami tik už įmokėtas socialinio draudimo įmokas (t. y. tik vertinant duomenis apie įmokas, skaičiuotas po 1994 m. sausio 1 d.), nėra reglamentuota, kaip turėtų būti apskaičiuojamos pensijos asmenims, kurie visą stažą yra įgiję iki 1994 m. sausio 1 d.

7. Pensijų įstatymas aiškiai neapibrėžia, kaip turėtų būti apskaičiuojami apskaitos vienetai už tuos kalendorinius metus, kurių vidutinis šalies darbo užmokestis dar nėra paskelbtas. Taip pat pažymėtina, kad pagal Pensijų įstatymo nuostatas skaičiuojant pensijas gali susiklostyti situacija, kai dėl pakankamai vėlyvo metinio vidutinio šalies darbo užmokesčio paskelbimo (kitų metų birželio mėnesį) apskaičiuojant apskaitos vienetus gali būti neįtraukti visi metai.

8. Šiuo metu nėra numatyta galimybė naujinti išankstinių senatvės pensijų tais atvejais, kai šios pensijos gavėjas išankstinės senatvės pensijos sustabdymo laikotarpiu įgyja papildomo stažo ir apskaitos vienetų. Be to, nėra tiksliai apibrėžta, kaip taikytinas išankstinės pensijos mažinimas už kiekvieną išankstinės pensijos gavimo mėnesį (ar vertintinas kiekvienas kalendorinis mėnuo, ar skaičiuojamas kiekvienas 30 d. laikotarpis). Nėra aiškių nuostatų, kas bus daroma su iki 2018 m. sausio 1 d. paskirtomis išankstinėmis senatvės pensijomis, kurių mokėjimas buvo sustabdytas ir dėl jo atnaujinimo žmogus kreipėsi jau po 2018 m. sausio 1 d.

9. Pagal galiojančią našlaičių pensijų apskaičiavimo tvarką, našlaičiui mokėtinos pensijos dydis siejamas su netekto darbingumo pensijos dydžiu, kuris mirusiajam galėtų būti apskaičiuotas, jei jis būtų pripažintas netekusiu 60–70 procentų darbingumo. Nuo 2018 m. sausio 1 d. netekto darbingumo pensijų dydžiai tiesiogiai siejami su asmeniui nustatytu darbingumo lygiu (kas 5 procentinius punktus). Susiejus našlaičių pensijos dydį su netekto darbingumo pensijos, apskaičiuotos kaip 60 procentų darbingumo netekusiam asmeniui, pensijos dydis būtų mažesnis už šiuo metu skiriamų pensijų dydį (tam, kad jis išliktų nepakitęs, našlaičių pensijos dydis turėtų būti siejamas su netekto darbingumo pensijos, apskaičiuotos kaip 65 procentų darbingumo netekusiam asmeniui, dydžiu). Be to, įsigaliojus naujos redakcijos Pensijų įstatymui, mažės našlaičių pensijos tiems našlaičiams, kurių tėvai iki mirties buvo pripažinti netekusiais 45–55 procentų darbingumo.

10. Pensijų įstatymas nenustato termino, per kurį Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga (toliau – Administravimo įstaiga) turi priimti sprendimą dėl pensijos ir (ar) kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas skyrimo. Be to, neaiški ir kreipimosi dėl išmokos, mokamos pensijos (kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas) gavėjui mirus, procedūra, neapibrėžti šios išmokos išmokėjimo terminai.

11. Įsigaliojus naujos redakcijos Pensijų įstatymui, asmenys, kuriems senatvės pensijos buvo paskirtos pagal teisės aktus, galiojusius iki 1994 m. gruodžio 31 d., neturės teisės kreiptis dėl pensijų skyrimo pagal Pensijų įstatymo nuostatas, jiems nebus taikomos ir šio įstatymo nuostatos dėl pensijų naujinimo.

12. Nuo 2018 m. sausio 1 d. nebelieka apribojimo dėl kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas mokėjimo tais atvejais, kai asmuo ypatingomis sąlygomis dirbo už Lietuvos ribų. Pagal šiuo metu galiojančią teisinį reguliavimą, kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas skiriamos tik tuomet, jei asmuo ypatingomis sąlygomis dirbo Lietuvoje arba jei kompensacijų už ypatingas sąlygas skyrimą ir mokėjimą numato tarptautinės sutartys.

13. Pensijų įstatyme nėra numatytas patariamiosios visuomeninės institucijos – Pensijų tarybos – steigimas.

14. Pensijų įstatymas nustato laipsnišką senatvės pensijos amžiaus didinimą, iki 2026 m. jis pasieks 65 metus vyrams ir moterims.

15. Nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliosiantis naujos redakcijos Pensijų įstatymas nenustato jokio pereinamojo laikotarpio, per kurį Administravimo įstaigos turės pradėti mokėti pagal naujojo įstatymo

nuostatas perskaičiuotas pensijas. Be to, nėra aiškiai reglamentuota, kaip turės būti skiriamos pensijos tuo atveju, kai asmenys, teisę gauti pensiją įgiję iki 2018 m. sausio 1 d., dėl jų skyrimo kreipsis po nurodytosios datos.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

1. Įstatymo projektu siūloma atsisakyti teisės gauti pensiją siejimo su reikalavimu, kad asmens duomenys apie gyvenamąją vietą būtų įrašyti į Gyventojų registrą. Pensijos būtų skiriamos visiems kitus Pensijų įstatymo reikalavimus atitinkantiems asmenims, gyvenantiems Lietuvoje. Siekiant užtikrinti teisingą pensijų skyrimą ir mokėjimą trečiosiose šalyse gyvenantiems žmonėms (ne Europos Sąjungos valstybėse narėse arba ne šalyse, su kuriomis Lietuva turi sutartis dėl pensijų mokėjimo, gyvenantiems žmonėms pensijos skiriamos ir mokamos tik už Lietuvoje įgytą stažą), siūloma nustatyti, kad, neturint jokių duomenų apie žmogaus gyvenimą Lietuvoje, pensija skiriama ir mokama tik už Lietuvoje įgytą stažą.

2. Siekiant supaprastinti pensijų skyrimo procedūrą ir sumažinti senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kurie iki šio amžiaus sukakties buvo pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais, tenkančią naštą, kai jie turi teikti prašymą dėl pasirinktos rūšies pensijos mokėjimo, siūloma nustatyti, kad Administravimo įstaiga asmeniui moka didesnę iš dviejų pensijų: arba senatvės pensiją, arba senatvės pensiją neįgaliajam.

3. Įstatymo projekte siūloma aiškiai apibrėžti, kas laikytina Lietuvos įmonėse, įstaigose ir organizacijose įgytu stažu, nustatant, kad šiuo stažu laikytini Pensijų įstatymo 2 priedo 1–2 punktuose išvardyti laikotarpiai, kai asmuo buvo draudžiamas, dirbo ar kitą minėtuose punktuose nurodytą veiklą vykdė Lietuvos Respublikos teritorijoje. Lietuvos įmonėse, įstaigose ir organizacijose įgytam stažui siūloma prilyginti ir būtiniosios karinės tarnybos sovietinėje armijoje laiką.

4. Siūloma nustatyti, kad, taikant pensijų indeksavimo tvarką, baziniai dydžiai (bazinė pensija ir apskaitos vieneto vertė) būtų skelbiami, jų neapvalinant iki sveiko skaičiaus, dviejų skaitmenų po kablelio tikslumu.

5. Įstatymo projektu siūloma papildyti Pensijų įstatymo 10 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir 20 straipsnio 1 dalies 3 punktą, įrašant juose dalinio darbo išmokas.

6. Siūloma tikslinti stažo apskaičiavimo tvarką, aiškiai nustatant, kad per visus asmens kalendorinius darbo metus įgytas stažas sumuojamas. Asmenims, kurių visas stažas įgytas iki 1994 m., siūloma nustatyti, kad už kiekvienus stažo metus suteikiamas 1 apskaitos vienetas individualiajai pensijos daliai apskaičiuoti.

7. Siūloma taikyti vidutinį šalies darbo užmokestį, patvirtintą Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme. Šis dydis yra apibrėžtas Valstybinio socialinio draudimo įstatyme ir bus naudojamas savarankiškai dirbančių asmenų įmokų bazei ir įmokų luboms apdraustiesiems nustatyti. Naudojant šį dydį, bus išvengta pavėluoto apskaitos vienetų įskaitymo.

8. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad tais atvejais, kai išankstinės pensijos gavėjas kreipiasi dėl šios pensijos mokėjimo stabdymo ir sustabdymo laikotarpiu įgyja papildomo stažo ir apskaitos vienetų, išankstinė senatvės pensija būtų naujinama Pensijų įstatymo nustatyta tvarka. Identišką nuostatą siūloma taikyti ir išankstinėms pensijoms, paskirtoms iki 2018 m. sausio 1 d., jei jų mokėjimas buvo sustabdytas ir atnaujinti šį mokėjimą žmogus prašo jau po 2018 m. sausio 1 d. Taip pat siūloma aiškiai nustatyti, kad išankstinė senatvės pensija mažinama už kiekvieną visą kalendorinį mėnesį, likusį iki senatvės pensijos amžiaus sukakties, o senatvės pensija asmeniui, gavusiam išankstinę senatvės pensiją, mažinama už kiekvieną visą kalendorinį išankstinės senatvės pensijos gavimo mėnesį.

9. Siekiant išlaikyti esamą našlaičių pensijų dydį, Įstatymo projektu siūloma susieti našlaičių pensijos dydį su netekto darbingumo pensijos, apskaičiuotos kaip 65 procentų darbingumo netekusiam asmeniui, dydžiu. Kartu siūloma nustatyti, kad našlaičių pensijos tiems našlaičiams, kurių tėvai iki mirties buvo pripažinti netekusiais 45–55 procentų darbingumo, būtų apskaičiuojamos pagal netekto darbingumo pensijos, galėjusios priklausyti 65 procentų darbingumo netekusiam asmeniui, dydį.

10. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad Administravimo įstaigos sprendimus dėl pensijų skyrimo turi priimti per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo su visais dokumentais pateikimo dienos. Dėl kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas – per 60 kalendorinių dienų nuo prašymo su visais dokumentais pateikimo dienos. Pensijos ir (ar) kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas gavėjui mirus, Administravimo įstaigos būtų įpareigosios pensiją ir (ar) kompensaciją už ypatingas darbo sąlygas už mirties mėnesį išmokėti per 1 darbo dieną. Be to, siūloma nustatyti, kad mirusiajam priklausiusios gauti pensijų sumos, kurios jam nebuvo išmokėtos iki mirties, būtų išmokamos asmenims, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusiojo turtas, ir (arba) jį pergyvenusiam sutuoktiniui.

11. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad asmenys, kuriems senatvės pensijos buvo paskirtos pagal teisės aktus, galiojusius iki 1994 m. gruodžio 31 d., turės teisę kreiptis dėl pensijų skyrimo pagal Pensijų įstatymo nuostatas. Taip bus užtikrinamas asmenų lygiateisiškumas.

12. Įstatymo projektu siūloma atsisakyti kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas mokėjimo visais atvejais, kai asmuo ypatingomis sąlygomis dirbo už Lietuvos ribų, ir nustatyti, kad už kitose valstybėse iki 1994 m. gruodžio 31 d. įgytą stažą ypatingomis sąlygomis Lietuva kompensacijas skirs tik tais atvejais, kai šis stažas įgytas tose valstybėse, su kuriomis Lietuva yra pasirašiusi tarptautines sutartis dėl socialinės apsaugos ir (ar) pensijų mokėjimo. Šiuo metu nuostata būtų taikoma asmenims, kurie ypatingomis sąlygomis dirbo Rusijos Federacijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje ir Moldovoje. Būtent šiose valstybėse, su kuriomis Lietuva yra pasirašiusi tarptautines sutartis dėl socialinės apsaugos, asmenys iki 1994 m. gruodžio 31 d. galėjo įgyti stažo ypatingomis sąlygomis pagal sovietmečiu galiojusius teisės aktus, už kurį minėtosios kompensacijos ir skiriamos. Taip pat siūloma aiškiai apibrėžti, kad kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas yra skiriamos tik už faktiškai ypatingomis sąlygomis dirbtą darbą. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai, nesant aiškaus teisinio reguliavimo, žmonės reikalauja į kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas laiką įskaityti, pavyzdžiui, buvimą vaiko priežiūros atostogose.

13. Įstatymo projektu siūloma įsteigti patariamąją visuomeninę instituciją – Pensijų tarybą. Ji dalyvautų formuojant ir įgyvendinant pensijų politiką Lietuvoje.

14. Įstatymo projektu siūloma papildyti naujos redakcijos Pensijų įstatymą nauju priedu, nustatančiu senatvės pensijos amžiaus vėlinimo tvarką.

15. Siekiant sklandaus naujos redakcijos Pensijų įstatymo įgyvendinimo, įvertinant numatomus darbų mastus bei galiojantį reguliavimą, dėl kurio visos mokamos pensijos negalės būti perskaičiuotos iki 2018 m. sausio 1 d., kad nuo šios datos būtų mokamos pagal naują tvarką, Įstatymo projektu siūloma nustatyti pereinamąjį Pensijų įstatymo įgyvendinimo laikotarpį:

- Siūloma nustatyti, kad visos iki 2018 m. sausio 1 d. paskirtosios pensijos, kurios nuo nurodytosios datos turės būti mokamos apskaičiuotos pagal naują pensijos bendrosios ir individualiosios dalių apskaičiavimo tvarką, būtų perskaičiuotos ne vėliau kaip iki 2018 m. rugsėjo 30 d. Susidaręs pensijų dydžių skirtumas gavėjams iki nurodytosios datos būtų išmokėtas už visą laikotarpį nuo 2018 m. sausio 1 d. Pereinamojo laikotarpio būtinybę lemia tai, kad pagal Pensijų įstatymo nuostatas į pensijos apskaičiavimą turės būti įtrauktas visas iki 2017 m. gruodžio 31 d. asmens įgytas stažas ir apskaitos vienetai. Tačiau įvertinant faktą, kad Administravimo įstaigos duomenis apie 2017 m. gruodžio mėn. asmens draudžiamąsias pajamas ir priskaičiuotas valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokas gaus jau po 2018 m. sausio 1 d. (darbdaviai duomenis apie apdraustuosius Administravimo įstaigoms pateiks iki sausio 15 d., t. y. iki Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 12 straipsnio nustatyto valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo termino, o duomenys apie savarankiškai dirbančių asmenų pajamas ir įmokas bus žinomi tik pasibaigus pajamų deklaravimo laikotarpiui), būtina numatyti ilgesnį įstatymo įgyvendinimo laikotarpį.

- Kadangi indeksavimo tvarka turi būti taikoma jau pagal apskaitos vienetų sistemą apskaičiuotoms pensijoms, o šį apskaičiavimą siūloma atlikti iki 2018 m. rugsėjo 30 d., Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kaip pensijos bus indeksuojamos pereinamuoju laikotarpiu. Iki pensijos bus apskaičiuotos pagal naują tvarką, siūloma mokėti 2017 m. gruodžio mėn. priklausiusį mokėti dydį, padauginatą iš indeksavimo koeficiento.

- Išsaugant iki įsigaliojant įstatymui asmenų įgytas teises ir šių asmenų lūkesčius, kad pensijos jiems bus skiriamos pagal dabar galiojančią tvarką, siūloma nustatyti, kad tais atvejais, kai po 2018 m. sausio 1 d. pensijos bus skiriamos asmenims, įgijusiems teisę jas gauti nuo ankstesnių datų, jos būtų skiriamos pagal teisės aktų nuostatas, galiojusias iki 2017 m. gruodžio 31 d.

Įstatymo projekte taip pat teikiama keletas redakcinio pobūdžio patikslinimų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių priėmus Įstatymo projektą nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Verslui ir jo plėtrai įstatymo įgyvendinimas įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, nereikės priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios kitų įstatymų.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Naujų sąvokų Įstatymo projekte nepateikiama.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti

Iki įsigaliojant Įstatymo projektui, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengs ir pateiks Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. 1156 „Dėl Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti papildomų Valstybinio socialinio draudimo fondo, valstybės ar savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*, yra „socialinio draudimo pensija“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras
Linas Kukuraitis

Kelba subaityta

[Signature]
2014-12-31

Turizmo ir kultūros vėdėja

[Signature]
2014-12-31

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-549
PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XII-2512 1 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m.

Nr.

Vilnius

**1 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų
įstatymo 2 straipsnio pakeitimas**

Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 23 dalį.

**2 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų
įstatymo 3 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Teisė gauti socialinio draudimo pensiją

1. Teisę gauti socialinio draudimo pensiją turi šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys:

- 1) gyvenantys Lietuvos Respublikoje;
- 2) gyvenantys valstybėse, kuriose jiems taikomos Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos;
- 3) gyvenantys valstybėse, kuriose jiems taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nuostatos dėl pensijų mokėjimo;
- 4) gyvenantys valstybėse, kuriose jiems netaikomos Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nuostatos dėl pensijų mokėjimo.“

2. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyti asmenys pagal šį įstatymą teisę gauti socialinio draudimo pensiją įgyja tik tuo atveju, jeigu jie yra įgiję ne mažesnę už minimalųjį stažą atitinkamos rūšies socialinio draudimo pensijai gauti dirbdami Lietuvos įmonėse, įstaigose, organizacijose (toliau – Lietuvos įmonės) (šio įstatymo 10 straipsnio 8 dalis). Ši nuostata taikoma ir šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytiems asmenims, jei Lietuvos Respublikos gyventojų registre nėra duomenų apie jų gyvenamąją vietą (apie jų įtraukimą į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą). Lietuvos

Respublikos asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo nustatyta tvarka reabilituotiems politiniams kalinams ir tremtiniam (toliau – reabilituoti politiniai kaliniai ir tremtiniai), dalį stažo įgijusiems kalinimo metu ar tremtyje, sąlyga įgyti minimalųjį stažą dirbant Lietuvos įmonėse netaikoma.“

3 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Asmenims, kuriems mokamos netekto darbingumo (invalidumo) pensijos ir kurie gaudami šią pensiją nuo 2018 m. sausio 1 d. sukanka senatvės pensijos amžių ir įgyja teisę gauti senatvės pensiją, mokama didesnioji iš šių pensijų: arba senatvės pensija, apskaičiuota šio įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nustatyta tvarka, arba senatvės pensija neįgaliajam, apskaičiuota šio įstatymo 34 straipsnyje nustatyta tvarka. Kartu su senatvės pensija, skiriama ir mokama pagal šio įstatymo 14 straipsnį arba 20 straipsnį, ar senatvės pensija neįgaliajam, apskaičiuota pagal šio įstatymo 34 straipsnį, pensijų kaupime dalyvavusiems asmenims mokama kaupiamoji pensijų išmoka pagal Pensijų kaupimo įstatymo nuostatas. Kartu su senatvės pensija, senatvės pensija neįgaliajam ar netekto darbingumo pensija gali būti mokamos našlių ir (ar) našlaičių pensijos, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip.“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Asmenims, turintiems teisę gauti arba gaunantiems valstybines maitintojo netekimo pensijas ar valstybines socialinio draudimo maitintojo netekimo pensijas už mirusį iki 1994 m. gruodžio 31 d. maitintoją ir tuo pačiu metu turintiems teisę gauti socialinio draudimo senatvės, netekto darbingumo, invalidumo, ištarnauto laiko, našlių arba našlaičių pensiją, mokama jų pasirinkimu viena iš šių pensijų, išskyrus našlaičių pensiją, kuri mokama kartu su maitintojo netekimo pensija už kitą mirusį iki 1994 m. gruodžio 31 d. tėvą (motiną).“

4 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 8 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kiekvienais metais nuo sausio 1 dienos bazinės pensijos ir apskaitos vieneto vertės dydžiai ir našlių pensijos bazinis dydis, kurie naudojami skiriant ir mokant šiame įstatyme nustatytų

rūšių pensijas, indeksuojami pagal praėjusiais metais apskaičiuotą ir patvirtintą indeksavimo koeficientą (toliau – IK), apskaičiuotą keturių skaitmenų po kablelio tikslumu.“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 8 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. IK apskaičiavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. IK ir pagal jį indeksuotus bazinės pensijos ir apskaitos vieneto vertės dydžius euro cento tikslumu tvirtina ir skelbia Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba (toliau – Taryba).“

5 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Laikotarpių įskaitymas į stažą

1. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo į stažą įskaitomi visi kalendoriniai metai, jeigu tais metais priskaičiuota pensijų socialinio draudimo įmokų suma (įskaitant kaupiamąją pensijų įmokų dalies sumą) yra ne mažesnė, negu per tuos kalendorinius metus turėjo būti priskaičiuota asmens pensijų socialinio draudimo įmokų suma (įskaitant kaupiamąją pensijų įmokų dalies sumą) nuo tais metais galiojančios minimaliosios mėnesinės algos dirbant pagal darbo sutartį per visus mėnesius sumos. Jeigu yra nustatyti skirtingi šios algos dydžiai, stažui apskaičiuoti taikoma mažiausia pagal dydį minimalioji mėnesinė alga. Jeigu šia tvarka priskaičiuota pensijų socialinio draudimo įmokų suma yra mažesnė, įskaitoma proporcingai mažesnė stažo dalis. Jeigu teisės aktų nustatyta tvarka asmenys mokėjo (už juos turėjo būti mokamos) sumažinto tarifo pensijų socialinio draudimo įmokas, apskaičiuojant stažą už tuos metus, laikoma, kad buvo skaičiuojamos viso patvirtinto tarifo pensijų socialinio draudimo įmokos.

2. Išėjimo į pensiją metais į asmens stažą įskaitomi visi mėnesiai iki išėjimo į pensiją mėnesio, jeigu priskaičiuotų pensijų socialinio draudimo įmokų suma yra ne mažesnė negu per tuos kalendorinius mėnesius turėjo būti priskaičiuota asmens pensijų socialinio draudimo įmokų suma nuo tais mėnesiais galiojusios minimaliosios mėnesinės algos dirbant pagal darbo sutartį. Priešingu atveju išėjimo į pensiją metų stažas laikomas proporcingai mažesniu.

3. Į stažą taip pat įskaitomas laikas, per kurį asmenys gavo:

1) ligos (įskaitant mokamas darbdavio), motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ar profesinės rehabilitacijos socialinio draudimo išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą;

2) ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos socialinio draudimo išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą;

3) nedarbo socialinio draudimo ir dalinio darbo išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymą.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytų išmokų gavimo laikas įskaitomas tik įstatymų nustatyta tvarka privalomai draustiems ligos ir motinystės socialiniu draudimu, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu bei nedarbo socialiniu draudimu (iki 2005 m. sausio 1 d. – socialiniu draudimu nuo nedarbo) asmenims. Įskaitant į stažą šio straipsnio 3 dalyje nurodytus laikotarpius, laikoma, kad nuo šių išmokų buvo skaičiuojamos pensijų socialinio draudimo įmokos pagal pensijų socialinio draudimo įmokų tarifą (įskaitant kaupiamąją pensijų įmoką). Įgyto stažo trukmė apskaičiuojama pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas.

5. Į stažą, skiriant senatvės pensiją ar netekto darbingumo pensiją pagal šio įstatymo nuostatas, kalendorine trukme, bet ne ilgiau, negu asmuo sukako senatvės pensijos amžių, įskaitomi pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą (toliau – Pensijų įstatymas) ar pagal pensijų įstatymus, galiojusius Lietuvos Respublikoje iki 1994 m. gruodžio 31 d., paskirtų netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavimo metai (ar jų dalis, jeigu pensiją asmuo gavo ne visus metus).

6. Nuo Pensijų įstatymo įsigaliojimo, tai yra nuo 1995 m. sausio 1 d., iki šio įstatymo įsigaliojimo įgytas stažas nustatomas ir apskaičiuojamas pagal teisės aktų nuostatas, galiojusias iki 2017 m. gruodžio 31 d.

7. Laikotarpiai, buvę iki Pensijų įstatymo įsigaliojimo, tai yra iki 1994 m. gruodžio 31 d., kurie yra prilyginami stažui, skiriant senatvės pensiją ar netekto darbingumo pensiją pagal šio įstatymo nuostatas ir tikslinant iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtų senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų dydžius (šio įstatymo 50 straipsnis), nurodyti šio įstatymo 2 priede. Šie laikotarpiai į stažą įskaitomi kalendorine trukme.

8. Stažu, įgytu dirbant Lietuvos įmonėse, laikomi šio įstatymo 10 straipsnio 1, 4–6 dalyse nurodyti laikotarpiai, šio įstatymo 2 priedo 1.1, 1.3, 2.1–2.3, 2.5–2.6, 2.9, 2.13–2.14 papunkčiuose nurodyti draudimo, darbo, tarnybos ir (ar) bendradarbiavimo Lietuvos teritorijoje laikotarpiai, 1.2 papunktyje nurodytų kūrybinių sąjungų narių kūrybinės veiklos laikotarpiai, 2.4 papunktyje nurodyti mokymosi laikotarpiai, 2.10 papunktyje nurodytų pensijų gavimo laikotarpiai, 2.11 ir 2.12 papunkčiuose nurodyti slaugos laikotarpiai, taip pat būtinosios karinės tarnybos sovietinėje armijoje laikotarpis.

9. Per kalendorinius metus įgytu stažu laikomas šio straipsnio 1, 2, 4–7 dalyse nustatyta tvarka apskaičiuotas stažas. Per kalendorinius metus negali būti įskaityti daugiau kaip vieni stažo metai.

10. Per visus kalendorinius metus įgytas stažas sumuojamas. Jis išreiškiamas metais ir skaičiuojamas keturių skaitmenų po kablelio tikslumu.“

6 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 12 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Apskaitos vienetų skaičius, asmens įgytas per kalendorinius metus ar per kalendorinių metų dalį (pensijos skyrimo metais – iki pensijos skyrimo mėnesio), nustatomas padalijus asmens sumokėtų ir (ar) už jį priskaičiuotų pensijų socialinio draudimo įmokų individualiajai pensijos daliai sumą (neįskaitant kaupiamosios pensijų įmokų dalies sumos, išskyrus šio įstatymo numatytus atvejus) iš pensijų socialinio draudimo įmokų individualiajai pensijos daliai sumos, kurią per tuos kalendorinius metus pagal teisės aktų nustatytą pensijų socialinio draudimo įmokų individualiajai pensijos daliai tarifą apdraustasis ir jo draudėjas privalo sumokėti nuo vidutinio šalies darbo užmokesčio, taikomo apdraustųjų asmenų atitinkamų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti (toliau – vidutinis darbo užmokestis). Tais atvejais, kai pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nuostatas ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatas pensija Lietuvoje turi būti skiriama pagal kitoje valstybėje įgytą stažą, laikoma, kad asmuo per kalendorinius metus įgijo vieną apskaitos vienetą, o už kalendorinių metų dalį – proporcingai mažesnę apskaitos vieneto dalį.“

7 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 17 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) β – asmens įgyto stažo ir būtinąjo stažo, galiojančio teisės gauti senatvės pensiją atsiradimo metais, santykis (šio įstatymo 57 straipsnis), išreiškiamas keturių skaitmenų po kablelio tikslumu;“.

8 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 18 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 18 straipsnio 2 dalį.

9 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 19 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 19 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Senatvės pensijos naujinimas

Nuo kiekvienų kalendorinių metų liepos 1 dienos, pradedant 2019 metais, senatvės pensija kiekvienais metais naujinama, įvertinant asmens įgytą stažą ir apskaitos vienetų skaičių:

1) bendroji dalis apskaičiuojama pagal šio įstatymo 17 straipsnį, pagal tų metų sausio 1 dieną asmens įgyto stažo duomenis naujai įvertinant dydį β kaip asmens įgyto ir būtinojo stažo, galiojusio teisės gauti senatvės pensiją atsiradimo metais, santykį (šio įstatymo 57 straipsnis); jeigu naujai apskaičiuotas dydis β mažesnis už taikytą iki šiol, taikomas buvęs dydis;

2) individualioji dalis apskaičiuojama šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka, taikant asmens įgytų apskaitos vienetų skaičių tų metų sausio 1 dieną.“

10 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) negauna kitų socialinio draudimo, valstybinių, šalpos pensijų (išskyrus šalpos pensijas už invalidų slaugą namuose, paskirtas iki 2004 m. balandžio 1 d., ir pensijų išmokas, mokamas pagal Pensijų kaupimo ir Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymus), užsienio valstybės pensijų (išskyrus ankstyvą senatvės išmoką arba senatvės išmoką, paskirtas vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų ar Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nuostatomis dėl pensijų mokėjimo), nuolatinių pensinio pobūdžio išmokų už asmens darbo pobūdį (valstybinės signataro rentos, artistų rentos arba kompensacinės išmokos teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniam darbuotojams (profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniam darbuotojams), kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas ir pan.), mokamų iš valstybės biudžeto ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto, netekto darbingumo periodinės kompensacijos, šalpos kompensacijos, nedarbo socialinio draudimo, dalinio darbo ar priešpensinės bedarbio išmokos;“.

11 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 21 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 21 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jeigu išankstinės senatvės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas pagal šio straipsnio 1 dalį, asmens prašymu anksčiau paskirtosios išankstinės senatvės pensijos mokėjimas gali būti atnaujintas nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį asmuo kreipėsi dėl šios pensijos mokėjimo atnaujinimo, pirmos dienos, jei asmuo atitinka sąlygas išankstinei senatvės pensijai gauti. Ši nuostata taikoma ir atnaujinant išankstinių senatvės pensijų, paskirtų iki įsigaliojant šiam įstatymui, mokėjimą.“

2. Papildyti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 21 straipsnį 3 dalimi:

„3. Jei išankstinės senatvės pensijos sustabdymo laikotarpiu asmuo įgijo papildomo stažo ir apskaitos vienetų, atnaujinus pensijos mokėjimą pagal šio straipsnio 2 dalį, ji naujinama šio įstatymo 19 straipsnio nustatyta tvarka. Jeigu išankstinė senatvės pensija buvo paskirta iki įsigaliojant šiam įstatymui, atnaujinamas šio įstatymo 45 ir 48 straipsniuose nustatyta tvarka apskaičiuotos pensijos mokėjimas ir pensija naujinama šio įstatymo 19 straipsnio nustatyta tvarka.“

12 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 22 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 22 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) bendroji dalis apskaičiuojama šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka, dydį β apskaičiuojant kaip asmens įgyto ir būtinojo stažo, galiosiančio senatvės pensijos amžiaus sukakties metais, santykį (šio įstatymo 57 straipsnis);“.

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 22 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) apskaičiuotos bendroji ir individualioji dalys mažinamos dydžiu, kurį sudaro šių dalių 0,4 procento, padauginto iš visų mėnesių, likusių iki senatvės pensijos amžiaus sukakties, skaičiaus.“

13 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Išankstinę senatvės pensiją gavusiam asmeniui, kuriam sukakus senatvės pensijos amžių mokama senatvės pensija neįgaliajam, šio įstatymo 34 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotos senatvės pensijos neįgaliajam bendroji ir individualioji dalys mažinamos dydžiu, kurį sudaro šios

pensijos 0,4 procento, padauginto iš visų mėnesių, kuriuos asmuo gavo išankstinę senatvės pensiją, skaičiaus.“

14 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 27 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 27 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Asmuo, kuriam nustatomas darbingumo lygis ir kuris pripažįstamas nedarbingu arba iš dalies darbingu, įgyja teisę gauti netekto darbingumo pensiją, jeigu pripažinimo nedarbingu arba iš dalies darbingu ar kreipimosi dėl pensijos skyrimo dieną jis turi minimalųjį stažą netekto darbingumo pensijai gauti.“

2. Pripažinti netekusia galios 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 27 straipsnio 2 dalį.

15 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) N – asmens apskaitos vienetų skaičius, taikomas netekto darbingumo pensijai, apskaičiuotas kaip asmens teisės gauti netekto darbingumo pensiją dieną įgytų apskaitos vienetų, netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetų ir laikinųjų pensijos apskaitos vienetų suma;“.

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) d – netekto darbingumo lygio daugiklis, nurodytas šio įstatymo 3 priede, galiojantis tą mėnesį, už kurį mokama pensija;“.

3. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetų skaičius nustatomas pakaitinių pensijos apskaitos vienetų vidurkį (šio įstatymo 31 straipsnis) padauginus iš skirtumo tarp asmeniui nustatyto senatvės pensijos amžiaus ir asmens amžiaus teisės gauti netekto darbingumo pensiją atsiradimo dieną. Tais atvejais, kai pagal šį įstatymą paskirtos netekto darbingumo pensijos mokėjimas asmeniui buvo nutrauktas pasibaigus jam nustatytam darbingumo lygio terminui ir šis asmuo nedarbingu ar iš dalies darbingu vėl pripažįstamas nuo dienos, vėlesnės nei šios pensijos mokėjimo nutraukimo diena, netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetų skaičius apskaičiuojamas iš naujo šioje dalyje

nustatyta tvarka pagal asmens amžių tą dieną, kai jis vėl įgyja teisę gauti netekto darbingumo pensiją.“

4. Pripažinti netekusia galios 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio 3 dalį.

16 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 34 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„34 straipsnis. Senatvės pensija neįgaliajam

1. Kai asmuo, gaunantis pagal šį įstatymą paskirtą netekto darbingumo pensiją, įgyja teisę gauti senatvės pensiją, jam skiriama ir mokama didesnė iš šių pensijų: senatvės pensija, apskaičiuojama šio įstatymo nustatyta tvarka, arba senatvės pensija neįgaliajam, kuri apskaičiuojama tokia tvarka:

1) senatvės pensijos neįgaliajam bendroji dalis apskaičiuojama šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka, įskaitant į stažą iki senatvės pensijos amžiaus sukakties buvusius netekto darbingumo pensijos gavimo metus ir taikant būtinojo stažo reikalavimą, nustatytą senatvės pensijai, bei gautą dydį dauginant iš netekto darbingumo lygio daugiklio d (šio įstatymo 3 priedas), pagal kurį iki senatvės pensijos amžiaus sukakties buvo apskaičiuota netekto darbingumo pensija;

2) senatvės pensijos neįgaliajam individualioji dalis apskaičiuojama šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka, neįskaitant laikinųjų pensijos apskaitos vienetų, o likusius netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetus pridedant prie įgytų apskaitos vienetų bei gautą dydį dauginant iš netekto darbingumo lygio daugiklio d (šio įstatymo 3 priedas), pagal kurį iki senatvės pensijos amžiaus sukakties buvo apskaičiuota netekto darbingumo pensija.

2. Senatvės pensija neįgaliajam naujinama šio įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka.“

17 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 35 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 35 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę gauti našlių ir našlaičių pensiją turi šio įstatymo 36 ir 38 straipsniuose nurodyti mirusiojo (paskelbto mirusiu) asmens sutuoktinis ir vaikai (įvaikiai), jeigu asmuo mirties (paskelbimo mirusiu) dieną atitiko šias sąlygas:

1) buvo įgijęs teisę gauti netekto darbingumo (invalidumo) pensiją ar senatvės pensiją (atsižvelgiant į mirusiojo (paskelbto mirusiu) amžių) arba gavo vieną iš šių pensijų;

2) minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai mirusysis (paskelbtas mirusiu) įgijo dirbdamas Lietuvos, Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių narių įmonėse, įstaigose ar organizacijose (išskyrus asmenis, iki mirties (paskelbimo mirusiu) dienos gavusius netekto darbingumo (invalidumo) ar senatvės pensiją, paskirtą ir (ar) mokėtą pagal Pensijų įstatymą ar pagal pensijų įstatymus, galiojusius Lietuvos Respublikoje iki 1994 m. gruodžio 31 d., bei reabilituotus politinius kalinius ir tremtinius, kurie dalį stažo įgijo kalinimo metu ar tremtyje ir kuriems sąlyga įgyti minimalųjį stažą dirbant Lietuvos, Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių narių įmonėse, įstaigose ar organizacijose netaikoma).“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 35 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio įstatymo nustatyta tvarka našlių ar našlaičių pensija skiriama asmenims, gyvenantiems valstybėse, kuriose jiems netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, taip pat mirus asmeniui (asmenį paskelbus mirusiu), nurodytam šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte, jeigu mirusysis (paskelbtas mirusiu) buvo įgijęs ne mažesnę kaip minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti (atsižvelgiant į asmens amžių mirties (paskelbimo mirusiu) dieną) dirbdamas Lietuvos įmonėse arba buvo reabilituotas politinis kalinys ar tremtinys, dalį stažo įgijęs kalinimo metu ar tremtyje.“

18 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 38 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 38 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę gauti našlaičių pensiją turi mirusiojo (paskelbto mirusiu) vaikai ir įvaikiai iki 18 metų, taip pat vyresni, jeigu jie nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) pripažinti iki dienos (įskaitytinai), kurią jiems sukanka 24 metai, taip pat tie, kurie dėl ligos ar traumos, atsiradusios, iki jiems sukako 24 metai, padarinių nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) pripažinti po 24 metų sukakties dienos, tačiau ne vėliau kaip iki dienos (įskaitytinai), kurią jiems sukanka 26 metai, ir jeigu jie nuo pripažinimo nedarbingais ar iš dalies darbingais (invalidais) dienos nuolat yra nedarbingi ar iš dalies darbingi (invalidai).“

19 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 39 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 39 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) mirus asmeniui (asmenį paskelbus mirusiu), kuris nebuvo sukakęs senatvės pensijos amžiaus, našlaičių pensija apskaičiuojama pagal mirusiajam (paskelbtam mirusiu) galėjusios priklausyti netekto darbingumo pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydžius, apskaičiuotus asmenims, netekusiems 65 procentų darbingumo (jei asmuo mirė (paskelbtas mirusiu) iki 2005 m. liepos 1 d., – II grupės invalidumo pensijos dydį);“.

2. Papildyti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 39 straipsnio 1 dalį 4 punktu:

„4) mirus (paskelbus mirusiu) netekto darbingumo (invalidumo) pensijos gavėjui, kuris buvo pripažintas netekusiu 45–60 procentų darbingumo (iki 2005 m. liepos 1 d. – III grupės invalidu), našlaičių pensija apskaičiuojama pagal mirusiajam (paskelbtam mirusiu) galėjusios priklausyti netekto darbingumo pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydžius, apskaičiuotus asmenims, netekusiems 65 procentų darbingumo (II grupės invalidumo pensijos dydį).“

3. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 39 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Našlaičių pensijos dydis yra 50 procentų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pensijų bendrosios ir individualiosios dalių dydžio. Jei našlaičių pensijos skiriamos dviem ir daugiau vaikų (įvaikių), kiekvienam skiriama po lygiai, bet ne daugiau kaip 100 procentų viso apskaičiuotos netekto darbingumo (invalidumo) ar senatvės pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydžio. Jeigu, paskyrus našlaičių pensiją, dėl jos skyrimo ar mokėjimo atnaujinimo kreipiasi kitas našlaitis (kiti našlaičiai) ir dėl to mažėja netekto darbingumo (invalidumo) ar senatvės pensijos dalis, tenkanti vienam našlaičiui, našlaičių pensija perskaičiuojama nuo pirmos dienos mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį gautas naujas prašymas su visais reikiama dokumentais.“

20 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 40 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 40 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Pensijas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos, vadovaudamosi šiuo įstatymu ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinamais Socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais.“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 40 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga privalo priimti sprendimą dėl pensijos paskyrimo ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų, o dėl kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas paskyrimo – ne vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo prašymo su visais reikiamais dokumentais bei duomenų gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą ir šio sprendimo apskundimo tvarką, o atsisakius skirti pensiją – ir apie atsisakymo priežastį asmuo turi būti informuotas raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas.“

21 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Pasibaigus pensijos skyrimo terminui, jos mokėjimas nutraukiamas, jeigu pensijos gavėjas praranda teisę ją gauti. Nepasibaigus pensijos skyrimo terminui, pensijos mokėjimas stabdomas ir pensija nemokama, jeigu pensijos gavėjas neatitinka šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos sąlygos, įsiteisėjusiu teismo sprendimu yra pripažintas nežinia kur esančiu arba gaunami duomenys apie aplinkybes, sudarančias pagrindą nuspręsti, kad pensijos gavėjas prarado teisę gauti pensiją. Pensijos mokėjimas sustabdomas nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį atsirado šioje dalyje numatytosios aplinkybės, pirmos dienos. Išnykus šioje dalyje numatytosioms aplinkybėms, pensijos mokėjimas pratęsimas nuo jos mokėjimo sustabdymo dienos, jeigu pensijos gavėjui teisė gauti pensiją buvo išlikusi. Jeigu paaiškėja, kad pensijos gavėjas, kuriam pensijos mokėjimas buvo sustabdytas, yra miręs (paskelbtas mirusiu), jo įpėdiniams, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio (paskelbto mirusiu) asmens turtas, pateikusiems paveldėjimo teisės liudijimą, arba (ir) mirusį (paskelbtą mirusiu) pensijos gavėją pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą, išmokama mirusiam (paskelbtam mirusiu) pensijos gavėjui priklausiusi pensija nuo jos mokėjimo sustabdymo dienos, bet ne daugiau kaip už 3 metus nuo pensijos gavėjo mirties (paskelbimo mirusiu).“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Pensijos ar kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas gavėjui mirus (jį paskelbus mirusiu), jį laidojančiam asmeniui išmokama pensija ar (ir) kompensacija už mirties (paskelbimo mirusiu) mėnesį, jeigu ji dar nebuvo išmokėta, ir paskirtos pensijos ar (ir) kompensacijos vieno mėnesio dydžio suma. Pensija ar (ir) kompensacija išmokama ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo kreipimosi dienos. Pensijos gavėjui apskaičiuotos kitos pensijų sumos, kurios jam priklausė ir kurių jis dėl mirties (paskelbimo mirusiu) negavo, išmokamos mirusio (paskelbto mirusiu) pensijos gavėjo įpėdiniams, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio (paskelbto mirusiu) asmens turtas,

pateikusiems paveldėjimo teisės liudijimą, arba (ir) mirusį (paskelbtą mirusiu) pensijos gavėją pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą.“

3. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Jei senatvės ar netekto darbingumo pensijos bendrosios ir (ar) individualiosios dalių dydžiai pasikeičia atsižvelgus į naujai pateiktus duomenis (šio įstatymo 40 straipsnio 5 dalis), naujo dydžio senatvės ar netekto darbingumo pensijos bendroji ir (ar) individualioji dalys (dalis) pradedamos (pradedama) mokėti nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį duomenys (visi būtini dokumentai) buvo pateikti, pirmos dienos.“

22 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 42 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 42 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„42 straipsnis. Pensijos skyrimas asmeniui gyvenant užsienio valstybėje ir pensijos mokėjimas pensijos gavėjui persikėlus gyventi į užsienio valstybę

1. Asmeniui gyvenant užsienio valstybėje, kurioje jam taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, pensija skiriama bei mokama pagal šį įstatymą ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatas dėl pensijų mokėjimo.

2. Asmeniui gyvenant užsienio valstybėje, kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, pensija skiriama vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatomis už šio įstatymo 10 straipsnio 8 dalyje nurodytus stažo laikotarpius.

3. Pensijos gavėjui persikėlus gyventi į užsienio valstybę, kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, jam mokama paskirtoji pensija, jeigu pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnę kaip minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti ir visą šį stažą įgijo dirbdamas Lietuvos įmonėse arba pensijos gavėjas yra reabilituotas politinis kalnys ar tremtinys, įgijęs dalį stažo kalnimo metu ar tremtyje. Tais atvejais, kai pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnę kaip minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbdamas Lietuvos įmonėse, tačiau į jo stažą buvo įskaityti laikotarpiai, įgyti dirbant užsienio valstybėse, pensija perskaičiuojama tik pagal stažą, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, duomenis ir mokama perskaičiuota pensija.

4. Našlių ar našlaičių pensijos gavėjui, persikėlusiam gyventi į užsienio valstybę, kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, paskirtoji našlių ar našlaičių pensija mokama, jei mirusysis (paskelbtas mirusiu) atitiko šio įstatymo 35 straipsnio 4 dalyje nurodytas sąlygas. Jeigu našlių pensija, paskirta iki 2007 m. sausio 1 d., ar našlaičių pensija buvo paskirta už mirusiojo (paskelbto mirusiu) įgytą minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbant Lietuvos įmonėse, tačiau į jo stažą buvo įskaityti laikotarpiai, įgyti dirbant užsienio valstybėse, našlių ar našlaičių pensija perskaičiuojama šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka pagal mirusiojo (paskelbto mirusiu) stažą, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, duomenis ir mokama perskaičiuota pensija.

5. Kitais atvejais išmokama išvykimo mėnesio dydžio pensija už šešis ateinančius mėnesius ir toliau ji nemokama.

6. Pensijos gavėjui persikėlus gyventi į užsienio valstybę, pensijos mokėjimas nuo mėnesio, einančio po persikėlimo mėnesio, pirmos dienos jam sustabdomas ir jo prašymu atnaujinamas, jeigu teisė gauti pensiją gyvenant užsienio valstybėje išlikusi.

7. Šio straipsnio 2–5 dalių nuostatos dėl pensijos mokėjimo pensijos gavėjui persikėlus gyventi į užsienio valstybę taikomos tik tais atvejais, kai pensijos gavėjas išvyksta į užsienio valstybę, kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo. Lietuvos Respublikai prisijungus prie tarptautinių konvencijų arba sudarius tarptautines sutartis dėl pensijų mokėjimo, pensija mokama taip, kaip nustatyta tarptautinėse konvencijose arba sutartyse.“

23 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 46 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 46 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jei nuo paskutinio senatvės pensijos, paskirtos po 1995 m. sausio 1 d., skyrimo iki 2017 m. gruodžio 31 d. asmuo turėjo draudžiamųjų pajamų, stažo ir asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento duomenys atnaujinami atsižvelgiant į šias draudžiamąsias pajamas. Naujinant stažo duomenis, atsižvelgiama tik į tuos laikotarpius, kurie pagal teisės aktų nuostatas, galiojusias iki 2017 m. gruodžio 31 d., laikytini stažu, kurį asmuo įgijo dirbdamas pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu (stažas, įgytas dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu iki 2017 m. gruodžio 31 d., toliau šio įstatymo 47 ir 51 straipsniuose vadinamas stažu). Atnaujinti duomenys taikomi apskaičiuojant apskaitos vienetų skaičių pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis tik tuo atveju, jei

pagal atnaujintus duomenis apskaičiuotas apskaitos vienetų skaičius didesnis už apskaičiuotąjį pagal neatnaujintus (taikytus 2017 m. gruodžio mėn.) duomenis.

24 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 51 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 51 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Asmens, kuriam socialinio draudimo pensija iki įsigaliojant šiam įstatymui nebuvo paskirta ir kuris yra įgijęs stažo ir iki 1994 m. sausio 1 d., ir laikotarpiu nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d., apskaitos vienetų skaičius, įgytas iki įsigaliojant šiam įstatymui, apskaičiuojamas pagal formulę $AV1 + (AV1 : S1) S2$, kurioje:

1) $AV1$ – dydis, gautas sudėjus laikotarpiu nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo informacinėje sistemoje fiksuotas kiekvienų kalendorinių metų asmens draudžiamąsias pajamas (įskaitant ir pakaitines pajamas, apskaičiuotas pagal netekto darbingumo pensijos byloje fiksuotą asmens draudžiamųjų pajamų koeficientą), padalintas iš 12 atitinkamų metų draudžiamųjų pajamų dydžių (iki 2002 m. – 12 vidutinių tų metų mėnesinių draudžiamųjų pajamų dydžių);

2) $S1$ – metų skaičius, per 1994–2017 metų laikotarpį asmeniui įskaitomas į stažą;

3) $S2$ – metų skaičius iki 1994 m. sausio 1 d., įskaitomas asmeniui į stažą.“

2. Papildyti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 51 straipsnį nauja 2 dalimi:

„2. Jei visas asmens stažas yra įgytas iki 1994 m. sausio 1 d., jo įgytų apskaitos vienetų skaičiumi laikomas dydis $S2$, suapvalintas iki dviejų skaitmenų po kablelio. Jei, apskaičiuojant apskaitos vienetų skaičių pagal šio straipsnio 1 ir 3 dalis, sandauga $(AV1 : S1) S2$ yra mažesnė už dydį $S2$, suapvalintą dviejų skaitmenų po kablelio tikslumu, asmens įgytų apskaitos vienetų skaičius apskaičiuojamas pagal formulę $AV1 + S2$ (pensijų kaupimo dalyviams – pagal formulę $AV2 + S2$).“

3. Buvusias 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 51 straipsnio 2–5 dalis laikyti atitinkamai 3–6 dalimis.

25 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 57 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 57 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nuo 2018 m. sausio 1 d. senatvės pensijos amžius nustatomas: moterims – 62 metai ir 4 mėnesiai, vyrams – 63 metai ir 8 mėnesiai. Nuo 2019 m. sausio 1 d. ir kiekvienų vėlesnių metų

sausio 1 d. senatvės pensijos amžius kasmet didinamas: moterims – keturiais mėnesiais per metus, vyrams – dviem mėnesiais per metus, kol pasieks šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytą senatvės pensijos amžių – 65 metus (šio įstatymo 7 priedas).“

26 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo papildymas nauju 61 straipsniu

1. Papildyti 1 straipsnyje išdėstytą Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymą nauju 61 straipsniu:

„61 straipsnis. Socialinio draudimo senatvės pensijų skyrimas vietoj pensijų, paskirtų iki 1994 m. gruodžio 31 d.

Asmenys, kurie gauna iki 1994 m. gruodžio 31 d. paskirtas senatvės pensijas, turi teisę kreiptis dėl pensijų skyrimo pagal šio įstatymo nuostatas. Senatvės pensijos bendroji dalis šiems asmenims apskaičiuojama šio įstatymo 45 straipsnio 1 dalyje, o individualioji dalis – šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka.“

2. Buvusį 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 61 straipsnį laikyti 62 straipsniu.

27 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 62 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 62 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„62 straipsnis. Kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas

1. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte, kuriems iki 1994 m. gruodžio 31 d. nebuvo paskirta senatvės ar ištarnauto laiko pensija, Lietuvos Respublikos ar personalinė pensija arba po 1995 m. sausio 1 d. – kitų teisės aktų nustatyta nuolatinė kompensacinė išmoka už ypatingas darbo sąlygas, taip pat asmenims, kuriems užsienio valstybėje nebuvo mokama pensija arba kitokia nuolatinio pobūdžio kompensacinė išmoka už darbą ypatingomis sąlygomis ir kurie dirbo šiame straipsnyje nustatytomis ypatingomis sąlygomis, suteikiama teisė gauti kas mėnesį mokamas kompensacijas. Teisė gauti socialinio draudimo pensiją šiems asmenims suteikiama bendra šiame įstatyme nustatyta tvarka.

2. Asmenims, dirbusiems iki 1994 m. gruodžio 31 d. požeminius darbus, darbus kenksmingomis darbo sąlygomis ir karštuosiuose cechuose, nurodytus Lietuvoje galiojusiame gamybos, cechų, profesijų ir pareigų sąrašė Nr. 1, taip pat dirbusiems kitus darbus sunkiomis sąlygomis, nurodytus sąrašė Nr. 2:

1) vyrams, išdirbusiems ne mažiau kaip 10 metų, o moterims – ne mažiau kaip 7,5 metų darbus, įtrauktus į sąrašą Nr. 1, kompensacija išmokama už 10 metų;

2) vyrams, išdirbusiems ne mažiau kaip 12,5 metų, o moterims – ne mažiau kaip 10 metų darbus, įtrauktus į sąrašą Nr. 2, kompensacija išmokama už 5 metus.

3. Skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojams: vyrams, išdirbusiems pagal galiojusį iki 1994 m. gruodžio 31 d. skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojų pareigų sąrašą 25 metus, moterims, išdirbusioms pagal šį sąrašą 20 metų, kompensacija išmokama už 10 metų.

4. Kompensacija išmokama už 5 metus asmenims, dirbusiems iki 1994 m. gruodžio 31 d. šiuos darbus:

1) asmenims, dirbusiems ne mažiau kaip 15 kalendorinių metų buvusios SSRS Tolimosios Šiaurės rajonuose arba ne mažiau kaip 20 metų jiems prilygintose vietovėse pagal iki 1994 m. gruodžio 31 d. galiojusį Tolimosios Šiaurės rajonų ir Tolimosios Šiaurės vietovių sąrašą;

2) moterims, dirbusioms ne mažiau kaip 20 metų tekstilės pramonės įmonėse darbus, nurodytus Lietuvoje galiojusiame tekstilės pramonės gamybos ir profesijų sąrašė;

3) moterims, dirbusioms ne mažiau kaip 15 metų traktorininkėmis mašinistėmis žemės ūkyje, kitose ūkio šakose, taip pat statybos, kelių ir krovimo mašinų mašinistėmis pagal Lietuvoje galiojusį gamybos ir profesijų sąrašą;

4) artistams, turintiems tam tikrą darbo stažą, teikusį teisę gauti ištarnauto laiko pensiją pagal iki 1995 m. sausio 1 d. galiojusius Ištarnauto laiko pensijų teatrų ir kitų teatro-žiūrovinių įstaigų darbuotojams skyrimo ir mokėjimo nuostatus;

5) civilinės aviacijos darbuotojams: vyrams, valdžiusiems oro eismą ir turėjusiems dispečerio liudijimą ne mažiau kaip 15 metų, o moterims – ne mažiau kaip 10 metų;

6) civilinės aviacijos inžinerijos-technikos darbuotojams, dirbusiems darbą pagal iki 1994 m. gruodžio 31 d. galiojusį civilinės aviacijos inžinerijos-technikos darbuotojų pareigų sąrašą: vyrams – išdirbusiems ne mažiau kaip 20 metų, moterims – ne mažiau kaip 15 metų.

5. Asmenims, išdirbusiems ne mažiau kaip pusę šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyto laiko kompensacijai už ypatingas darbo sąlygas gauti, išmokama kompensacijos dalis, proporcinga dirbtam laikui. Jei kompensacijai gauti reikia išdirbti šiame straipsnyje nurodytomis sąlygomis ne mažiau kaip 10 metų (moterims – 7,5 metų), kompensacijos daliai gauti ne mažiau kaip pusę šio laiko turi būti dirbta 1988–1994 metais; jei reikia išdirbti 15 metų, ne mažiau kaip pusę šio laiko turi būti dirbta 1986–1994 metais; jei reikia išdirbti 20 metų, ne mažiau kaip pusę šio laiko turi būti dirbta 1983–1994 metais; jei reikia išdirbti 25 metus, ne mažiau kaip pusę šio laiko turi būti dirbta 1980–1994 metais; jei reikia išdirbti 30 metų, ne mažiau kaip pusę šio laiko turi būti dirbta 1978–1994 metais.

6. Jei asmuo dėl šiame straipsnyje nurodytų priežasčių turi teisę į kelias kompensacijas, mokama tik didžiausioji.

7. Mėnesio kompensacijos dydis sudaro 136,4 procento bazinės pensijos. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte, kompensacija gali būti mokama jų pasirinkto fiksuoto dydžio, tačiau ne mažesnė kaip 45,45 procento ir ne didesnė kaip 136,4 procento bazinės pensijos dydžio per mėnesį. Nuo 2018 m. sausio 1 d. iki šios datos paskirtosios kompensacijos mokamos šioje dalyje nurodytų dydžių.

8. Asmenims, išskyrus nurodytuosius šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte, turintiems teisę gauti visą kompensaciją arba jos dalį, kol jiems sukaks šio įstatymo nustatytas senatvės pensijos amžius, kompensacija pradedama mokėti likus tiek visų kalendorinių mėnesių, už kiek mėnesių kompensaciją išmokėti priklauso. Kai kompensacijos arba jos dalies mokėjimo asmeniui terminas baigiasi, bet asmuo dar nėra sukakęs senatvės pensijos amžiaus, kompensacija jam mokama tol, kol jis sukaks senatvės pensijos amžių, nepaisant to, kad šiais atvejais viršijamas asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičius. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte, turintiems teisę gauti visą kompensaciją arba jos dalį, kompensacija gali būti pradėta mokėti anksčiau, jeigu jie nebedirba pagal pareigas, suteikusias teisę gauti kompensaciją. Kompensacija pradedama mokėti nuo jų pasirinktos datos pagal jų pareiškimą, paduotą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos administravimo įstaigai. Šiuo atveju bendras mokėtinų mėnesio kompensacijų skaičius neturi viršyti šiam asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičiaus.

9. Kreiptis dėl kompensacijos paskyrimo ir mokėjimo galima bet kuriuo metu iki teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos, nustatytos šio straipsnio 8 dalyje, arba bet kuriuo metu po teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos. Jeigu turintys teisę gauti kompensaciją asmenys dėl kompensacijos skyrimo kreipiasi po šio straipsnio 8 dalyje nustatytų kompensacijos mokėjimo pradžios terminų, kompensacija jiems mokama nuo teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 6 mėnesius iki dokumentų kompensacijai skirti ir mokėti gavimo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos administravimo įstaigoje dienos.

10. Kompensacijos asmenims, dirbusiems ypatingomis sąlygomis ne Lietuvos Respublikoje, skiriamos ir mokamos, jei ypatingomis sąlygomis šie asmenys dirbo valstybėse, su kuriomis Lietuvos Respublika yra pasirašiusi tarptautines sutartis dėl socialinės apsaugos ir (ar) pensijų mokėjimo.

11. Darbo laikas kompensacijai už ypatingas darbo sąlygas gauti apskaičiuojamas pagal faktinę darbo ypatingomis sąlygomis trukmę. Darbo laiko kompensacijai už ypatingas darbo sąlygas gauti apskaičiavimo bei šių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

28 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo papildymas X skyriumi

Papildyti 1 straipsnyje išdėstyta Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymą X skyriumi:

**„X SKYRIUS
PENSIJŲ TARYBA**

63 straipsnis. Pensijų taryba

1. Pensijų taryba yra visuomeninė patariamoji institucija prie Vyriausybės, dalyvaujanti formuojant ir įgyvendinant pensijų sistemos politiką. Pensijų tarybos sudarymo tvarkos aprašą, sudėtį ir nuostatus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Pensijų taryba nagrinėja pensijų sistemos klausimus ir teikia pasiūlymus Vyriausybei bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl pensijų sistemos tobulinimo.“

29 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo papildymas 7 priedu

Papildyti 1 straipsnyje išdėstyta Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymą 7 priedu:

**„Lietuvos Respublikos socialinio draudimo
pensijų įstatymo
7 priedas**

SENATVĖS PENSIJOS AMŽIAUS LENTELĖ

**I SKYRIUS
VYRAI**

Metai	Pensinis amžius	Gimimo data
2012	62 metai 8 mėn.	1949 m. liepos 1 d.–1950 m. balandžio 30 d.
2013	62 metai 10 mėn.	1950 m. gegužės 1 d.–1951 m. vasario 28 d.
2014	63 metai	1951 m. kovo 1 d.–1951 m. gruodžio 31 d.
2015	63 metai 2 mėn.	1952 m. sausio 1 d.–1952 m. spalio 31 d.
2016	63 metai 4 mėn.	1952 m. lapkričio 1 d.–1953 m. rugpjūčio 31 d.
2017	63 metai 6 mėn.	1953 m. rugsėjo 1 d.–1954 m. birželio 30 d.
2018	63 metai 8 mėn.	1954 m. liepos 1 d.–1955 m. balandžio 30 d.
2019	63 metai 10 mėn.	1955 m. gegužės 1 d.–1956 m. vasario 28 d.
2020	64 metai	1956 m. kovo 1 d.–1956 m. gruodžio 31 d.
2021	64 metai 2 mėn.	1957 m. sausio 1 d.–1957 m. spalio 31 d.
2022	64 metai 4 mėn.	1957 m. lapkričio 1 d.–1958 m. rugpjūčio 31 d.

2023	64 metai 6 mėn.	1958 m. rugsėjo 1 d.–1959 m. birželio 30 d.
2024	64 metai 8 mėn.	1959 m. liepos 1 d.–1960 m. balandžio 30 d.
2025	64 metai 10 mėn.	1960 m. gegužės 1 d.–1961 m. vasario 28 d.
2026	65 metai	1961 m. kovo 1 d. ir vėliau

II SKYRIUS MOTERYS

Metai	Pensinis amžius	Gimimo data
2012	60 metų 4 mėn.	1952 m. sausio 1 d.–1952 m. rugpjūčio 31 d.
2013	60 metų 8 mėn.	1952 m. rugsėjo 1 d.–1953 m. balandžio 30 d.
2014	61 metai	1953 m. gegužės 1 d.–1953 m. gruodžio 31 d.
2015	61 metai 4 mėn.	1954 m. sausio 1 d.–1954 m. rugpjūčio 31 d.
2016	61 metai 8 mėn.	1954 m. rugsėjo 1 d.–1955 m. balandžio 30 d.
2017	62 metai	1955 m. gegužės 1 d.–1955 m. gruodžio 31 d.
2018	62 metai 4 mėn.	1956 m. sausio 1 d.–1956 m. rugpjūčio 31 d.
2019	62 metai 8 mėn.	1956 m. rugsėjo 1 d.–1957 m. balandžio 30 d.
2020	63 metai	1957 m. gegužės 1 d.–1957 m. gruodžio 31 d.
2021	63 metai 4 mėn.	1958 m. sausio 1 d.–1958 m. rugpjūčio 31 d.
2022	63 metai 8 mėn.	1958 m. rugsėjo 1 d.–1959 m. balandžio 30 d.
2023	64 metai	1959 m. gegužės 1 d.–1959 m. gruodžio 31 d.
2024	64 metai 4 mėn.	1960 m. sausio 1 d.–1960 m. rugpjūčio 31 d.
2025	64 metai 8 mėn.	1960 m. rugsėjo 1 d.–1961 m. balandžio 30 d.
2026	65 metai	1961 m. gegužės 1 d. ir vėliau“.

30 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2017 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“

2. Papildyti 3 straipsnį 5 dalimi:

„5. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos ne vėliau kaip iki 2018 m. rugsėjo 30 d. apskaičiuoja iki įsigaliojant šiam įstatymui paskirtas valstybines socialinio draudimo pensijas pagal šio įstatymo nuostatas ir iki nurodytosios datos išmoka nuo 2018 m. sausio 1 d. iki apskaičiavimo dienos susidariusį pensijų dydžių skirtumą.“

3. Papildyti 3 straipsnį 6 dalimi:

„6. Nuo 2018 m. sausio 1 d. valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos indeksuojamos padauginant 2017 m. gruodžio mėnesį mokėtosios pensijos dydį iš indeksavimo koeficiento. Apskaičiavus nurodytųjų pensijų dydžius pagal šio straipsnio 5 dalį, jos mokamos taikant 2018 metams paskelbtuosius socialinio draudimo bazinės pensijos dydį ir pensijos apskaitos vieneto vertę.“

4. Papildyti 3 straipsnį 7 dalimi:

„7. Asmenims, kurie iki 2018 m. sausio 1 d. įgijo teisę gauti valstybines socialinio draudimo pensijas ar kompensacijas už ypatingas darbo sąlygas, tačiau dėl jų skyrimo kreipėsi per 12 mėnesių nuo nurodytos datos, šios pensijos ir kompensacijos skiriamos iki 2018 m. sausio 1 d. galiojusia tvarka.“

5. Papildyti 3 straipsnį 8 dalimi:

„8. Jeigu įsigaliojus šiam įstatymui teisę gauti senatvės pensiją įgijęs asmuo su prašymu atidėti senatvės pensijos skyrimą pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 24 straipsnį kreipiasi praėjus daugiau kaip 6 mėnesiams po teisės gauti šią pensiją atsiradimo dienos, atidėto skyrimo laikas skaičiuojamas ne daugiau kaip už 6 mėnesius, jei asmuo tuo laiku negavo kitos rūšies socialinio draudimo pensijos, išskyrus našlių ir našlaičių pensiją. Asmenų, kurie teisę gauti senatvės pensiją įgijo iki įsigaliojant šiam įstatymui ir kurie neturi būtinojo stažo senatvės pensijai skirti, prašymu senatvės pensijos padidinimo dėl atidėto skyrimo laikas pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 24 straipsnį gali būti skaičiuojamas nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

2017-10-31

2017-10-31

2017-10-31

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras
Linas Kukuraitytis

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-549
PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XII-2512 1 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m.

Nr.

Vilnius

**1 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų
įstatymo 2 straipsnio pakeitimas**

Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 23 dalį.

~~23. Vidutinis šalies darbo užmokestis Lietuvos statistikos departamento paskelbtas kalendorinių metų keturių ketvirčių šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio vidurkis (įtraukiant ir individualiųjų įmonių darbo užmokesčio duomenis).~~

**2 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų
įstatymo 3 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Teisė gauti socialinio draudimo pensiją

1. Teisę gauti socialinio draudimo pensiją turi šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys:

1) gyvenantys Lietuvos Respublikoje, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaratavimo įstatyme, o neturinčių gyvenamosios vietos apie savivaldybę, kurioje jie gyvena, yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą;

2) gyvenantys Europos Sąjungos valstybėse, narėse, Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusiose valstybėse narėse, kuriems taikomi kuriose jiems taikomos Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentai reglamentų nuostatos;

3) gyvenantys valstybėse, kuriose galioja jiems taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nuostatos dėl pensijų mokėjimo-;

4) gyvenantys valstybėse, kuriose jiems netaikomos Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nuostatos dėl pensijų mokėjimo.“

2. Šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje **1 dalies 4 punkte** nurodyti asmenys, kuriems netaikomos šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų nuostatos dėl teisės gauti pensiją gyvenant užsienio valstybėje, pagal šį įstatymą teisę gauti **socialinio draudimo** pensiją įgyja tik tuo atveju, jeigu jie yra įgiję ne mažesnę už minimalųjį stažą atitinkamos rūšies **socialinio draudimo** pensijai gauti dirbdami Lietuvos įmonėse, įstaigose, organizacijose (toliau – Lietuvos įmonės) (šio įstatymo 10 ~~straipsnis~~ **straipsnio 8 dalis**, šio įstatymo 2 priedas). Ši nuostata taikoma ir šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytiems asmenims, jei Lietuvos Respublikos gyventojų registre nėra duomenų apie jų gyvenamąją vietą (apie jų įtraukimą į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą). Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka reabilituotiems politiniams kaliniams ir tremtiniams, Lietuvos Respublikos asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo nustatyta tvarka reabilituotiems politiniams kaliniams ir tremtiniams (toliau – reabilituoti politiniai kaliniai ir tremtiniai), dalį stažo įgijusiems kalinimo metu ar tremtyje, sąlyga įgyti minimalųjį stažą dirbant Lietuvos įmonėse netaikoma.“

3 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Asmenims, kuriems mokamos netekto darbingumo (invalidumo) pensijos ir kurie ~~gaudami šios šią pensijos pensiją gavimo metu po šio įstatymo įsigaliojimo nuo 2018 m. sausio 1 d.~~ sukanka senatvės pensijos amžių ir įgyja teisę gauti senatvės pensiją, ~~jų pasirinkimu~~ mokama **didesnioji iš šių pensijų: arba senatvės pensija, apskaičiuota šio įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nustatyta tvarka, arba senatvės pensija neįgaliajam, apskaičiuota šio įstatymo 34 straipsnyje nustatyta tvarka.** Kartu su senatvės pensija, skiriama ir mokama pagal šio įstatymo 14 straipsnį arba 20 straipsnį, **ar senatvės pensija neįgaliajam, apskaičiuota pagal šio įstatymo 34 straipsnį,** pensijų kaupime dalyvavusiems asmenims mokama kaupiamoji pensijų išmoka pagal Pensijų kaupimo įstatymo nuostatas. Kartu su senatvės pensija, senatvės pensija neįgaliajam ar netekto darbingumo pensija gali būti mokamos našlių ir (ar) našlaičių pensijos, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip.“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Asmenims, turintiems teisę gauti arba gaunantiems valstybines maitintojo netekimo pensijas ar valstybines socialinio draudimo maitintojo netekimo pensijas už mirusį iki ~~1995 m. sausio 1~~ **1994 m. gruodžio 31** d. maitintoją ir tuo pačiu metu turintiems teisę gauti socialinio draudimo senatvės, netekto darbingumo, invalidumo, ištarnauto laiko, našlių arba našlaičių pensiją, mokama jų pasirinkimu viena iš šių pensijų, išskyrus našlaičių pensiją, kuri mokama kartu su maitintojo netekimo pensija už kitą mirusį iki ~~1995 m. sausio 1~~ **1994 m. gruodžio 31** d. tėvą (motiną).“

4 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 8 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kiekvienais metais nuo sausio 1 dienos bazinės pensijos ir apskaitos vieneto vertės dydžiai ir našlių pensijos bazinis dydis, kurie naudojami skiriant ir mokant šiame įstatyme nustatytų rūšių pensijas, indeksuojami pagal praėjusiais metais apskaičiuotą ir patvirtintą indeksavimo koeficientą (toliau – IK), **apskaičiuotą keturių skaitmenų po kablelio tikslumu.**“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 8 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. IK apskaičiavimo tvarką ~~tvirtina~~ **nustato** Vyriausybė **ar jos įgaliota institucija**. IK ir pagal jį indeksuotus bazinės pensijos ir apskaitos vieneto vertės dydžius **euro cento tikslumu** tvirtina ir skelbia Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba (toliau – Taryba).“

5 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Laikotarpį įskaitymas į stažą

1. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo į stažą įskaitomi visi kalendoriniai metai, jeigu tais metais priskaičiuota pensijų socialinio draudimo įmokų suma (įskaitant kaupiamąją pensijų įmokų dalies sumą) yra ne mažesnė, negu per tuos kalendorinius metus turėjo būti priskaičiuota asmens pensijų socialinio draudimo įmokų suma (įskaitant kaupiamąją pensijų įmokų dalies sumą) nuo tais metais galiojančios minimaliosios mėnesinės algos dirbant pagal darbo sutartį per visus mėnesius sumos. Jeigu yra nustatyti skirtingi šios algos dydžiai, stažui apskaičiuoti taikoma mažiausia pagal dydį minimalioji mėnesinė alga. Jeigu šia tvarka priskaičiuota pensijų socialinio draudimo įmokų suma yra mažesnė, įskaitoma proporcingai mažesnė stažo dalis. Jeigu teisės aktų nustatyta tvarka asmenys mokėjo (už juos turėjo būti mokamos) sumažinto tarifo pensijų socialinio draudimo įmokas,

apskaičiuojant stažą už tuos metus, laikoma, kad buvo skaičiuojamos viso patvirtinto tarifo pensijų socialinio draudimo įmokos.

2. Išėjimo į pensiją metais į asmens stažą įskaitomi visi mėnesiai iki išėjimo į pensiją mėnesio, jeigu priskaičiuotų pensijų socialinio draudimo įmokų suma yra ne mažesnė negu per tuos kalendorinius mėnesius turėjo būti priskaičiuota asmens pensijų socialinio draudimo įmokų suma nuo tais mėnesiais galiojusios minimaliosios mėnesinės algos dirbant pagal darbo sutartį. Priešingu atveju išėjimo į pensiją metų stažas laikomas proporcingai mažesniu.

3. Į stažą taip pat įskaitomas laikas, per kurį asmenys gavo:

1) ligos (įskaitant mokamas darbdavio), motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ar profesinės reabilitacijos socialinio draudimo išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą;

2) ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos socialinio draudimo išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą;

3) nedarbo socialinio draudimo **ir dalinio darbo** išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymą.

~~4) bedarbio pašalpas, mokėtas draustiems nuo nedarbo asmenims pagal Lietuvos Respublikos bedarbių rėmimo įstatymo nuostatas, galiojusias iki 2005 m. sausio 1 d.~~

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytų išmokų gavimo laikas įskaitomas tik įstatymų nustatyta tvarka privalomai draustiems ligos ir motinystės socialiniu draudimu, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu bei nedarbo socialiniu draudimu (iki 2005 m. sausio 1 d. – socialiniu draudimu nuo nedarbo) asmenims. Įskaitant į stažą šio straipsnio 3 dalyje nurodytus laikotarpius, laikoma, kad nuo šių išmokų buvo skaičiuojamos pensijų socialinio draudimo įmokos pagal pensijų socialinio draudimo įmokų tarifą (įskaitant kaupiamąją pensijų įmoką). Įgyto stažo trukmė apskaičiuojama pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas.

5. Į stažą, skiriant senatvės pensiją ar netekto darbingumo pensiją pagal šio įstatymo nuostatas, kalendorine trukme, **bet ne ilgiau, negu asmuo sukako senatvės pensijos amžių, įskaitomi pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą (toliau – Pensijų įstatymas) ar pagal pensijų įstatymus, galiojusius Lietuvos Respublikoje iki 1994 m. gruodžio 31 d., paskirtų netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavimo metai** (ar jų dalis, jeigu pensiją asmuo gavo ne visus metus). ~~Skiriant senatvės pensiją, į stažą įskaitomi visi netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavimo metai, bet ne ilgiau negu asmuo sukanka senatvės pensijos amžių.~~

6. ~~Nuo Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (toliau – Pensijų įstatymas)~~ **Pensijų įstatymo** įsigaliojimo, tai yra nuo 1995 m. sausio 1 d., iki šio įstatymo

įsigaliojimo įgytas stažas nustatomas ir apskaičiuojamas pagal teisės aktų nuostatas, galiojusias iki 2017 m. gruodžio 31 d.

7. Laikotarpiai, buvę iki Pensijų įstatymo įsigaliojimo, tai yra iki ~~1995 m. sausio 1~~ **1994 m. gruodžio 31 d.**, kurie yra prilyginami stažui, skiriant senatvės pensiją ar netekto darbingumo pensiją pagal šio įstatymo nuostatas ir tikslinant iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtų senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų dydžius (šio įstatymo 50 straipsnis), nurodyti šio įstatymo 2 priede. Šie laikotarpiai į stažą įskaitomi kalendorine trukme.

8. Stažu, įgytu dirbant Lietuvos įmonėse, laikomi šio įstatymo 10 straipsnio 1, 4–6 dalyse nurodyti laikotarpiai, šio įstatymo 2 priedo 1.1, 1.3, 2.1–2.3, 2.5–2.6, 2.9, 2.13–2.14 papunkčiuose nurodyti draudimo, darbo, tarnybos ir (ar) bendradarbiavimo Lietuvos teritorijoje laikotarpiai, 1.2 papunktyje nurodytų kūrybinių sąjungų narių kūrybinės veiklos laikotarpiai, 2.4 papunktyje nurodyti mokymosi laikotarpiai, 2.10 papunktyje nurodytų pensijų gavimo laikotarpiai, 2.11 ir 2.12 papunkčiuose nurodyti slaugos laikotarpiai, taip pat būtinosios karinės tarnybos sovietinėje armijoje laikotarpis.

89. Per kalendorinius metus įgytu stažu laikomas šio straipsnio 1, 2, 4 ~~ir 5–7~~ dalyse apskaičiuotų laikotarpių suma **nustatyta tvarka apskaičiuotas stažas**. Per kalendorinius metus negali būti įskaityti daugiau kaip vieni stažo metai.

910. **Per visus kalendorinius metus įgytas Stažas stažas sumuojamas. Jis išreiškiamas metais ir skaičiuojamas keturių skaitmenų po kablelio tikslumu.**

6 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 12 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Apskaitos vienetų skaičius, asmens įgytas per kalendorinius metus ar per kalendorinių metų dalį (**pensijos skyrimo metais – iki pensijos skyrimo mėnesio**), nustatomas padalijus asmens sumokėtų ir (ar) už jį priskaičiuotų pensijų socialinio draudimo įmokų individualiajai pensijos daliai sumą (neįskaitant kaupiamosios pensijų įmokų dalies sumos, išskyrus šio įstatymo numatytus atvejus) iš pensijų socialinio draudimo įmokų individualiajai pensijos daliai sumos, kurią per **tuos kalendorinius** metus pagal teisės aktų nustatytą pensijų socialinio draudimo įmokų individualiajai pensijos daliai tarifą apdraustasis ir jo draudėjas privalo sumokėti nuo vidutinio ~~tų metų~~ šalies darbo užmokesčio, **taikomo apdraustųjų asmenų atitinkamų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti (toliau – vidutinis darbo užmokestis)**. Tais atvejais, kai pagal ~~dvišales Lietuvos Respublikos tarptautines tarptautinių sutartis~~ **Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatas** pensija Lietuvoje turi būti

skiriama pagal kitoje valstybėje ~~įgytas pajamas~~ **įgytą stažą**, laikoma, kad asmuo per kalendorinius metus įgijo vieną apskaitos vienetą, o už kalendorinių metų dalį – proporcingai mažesnę apskaitos vieneto dalį.“

7 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 17 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) β – asmens įgyto stažo ir būtinajo stažo, galiojančio **teisės gauti** senatvės pensijos skyrimo **pensiją atsiradimo** metais, santykis (šio įstatymo 57 straipsnis), išreiškiamas keturių ženklų skaitmenų po kablelio tikslumu;“.

8 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 18 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 18 straipsnio 2 dalį.

~~2. Jeigu senatvės pensijos skyrimo metu dar nepaskelbtas vidutinis šalies darbo užmokestis, reikalingas visiems įgytiems apskaitos vienetams apskaičiuoti, senatvės pensijos individualioji dalis apskaičiuojama pagal skyrimo metu žinomą apskaitos vienetų skaičių. Paskelbus vidutinį šalies darbo užmokestį, asmens apskaitos vienetų skaičius atitinkamai padidinamas ir išmokamas visas nuo senatvės pensijos paskyrimo datos susidaręs skirtumas.~~

9 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 19 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Senatvės pensijos naujinimas

Nuo kiekvienų kalendorinių metų liepos 1 dienos, pradedant 2019 metais, senatvės pensija kiekvienais metais naujinama, įvertinant asmens ~~po pensijos skyrimo~~ įgytą stažą ir apskaitos vienetų skaičių:

1) bendroji dalis apskaičiuojama pagal šio įstatymo 17 straipsnį, pagal tų metų sausio 1 dieną asmens įgyto stažo duomenis naujai įvertinant dydį β kaip asmens įgyto ir būtinajo stažo, galiojusio **teisės gauti** senatvės pensijos skyrimo **pensiją atsiradimo** metais, santykį (šio įstatymo 57 straipsnis); jeigu naujai apskaičiuotas dydis β mažesnis už taikytą iki šiol, taikomas buvęs dydis;

2) individualioji dalis apskaičiuojama šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka, taikant asmens įgytų apskaitos vienetų skaičių tų metų sausio 1 dieną.“

10 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) negauna kitų socialinio draudimo, valstybinių, šalpos pensijų (išskyrus šalpos pensijas už invalidų slaugą namuose, paskirtas iki 2004 m. balandžio 1 d., ir pensijų išmokas, mokamas pagal Pensijų kaupimo ir Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymus), užsienio valstybės pensijų (išskyrus ankstyvą senatvės išmoką arba senatvės išmoką, paskirtas vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ~~reglamentais~~ **reglamentų** ar Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių **nuostatomis** dėl pensijų mokėjimo ~~nuostatomis~~), nuolatinį pensinio pobūdžio išmokų už asmens darbo pobūdį (valstybinės signataro rentos, artistų rentos arba kompensacinės išmokos teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniais darbuotojams (profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniais darbuotojams), kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas ir pan.), mokamų iš valstybės biudžeto ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto, netekto darbingumo periodinės kompensacijos, šalpos kompensacijos, nedarbo socialinio draudimo, **dalinio darbo išmokos** ar priešpensinės bedarbio išmokos;“.

11 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 21 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 21 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jeigu išankstinės senatvės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas pagal šio straipsnio 1 dalį, asmens prašymu anksčiau paskirtosios išankstinės senatvės pensijos mokėjimas gali būti atnaujintas nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį asmuo kreipėsi dėl šios pensijos mokėjimo atnaujinimo, pirmos dienos, jei asmuo atitinka sąlygas išankstinei senatvės pensijai gauti. **Ši nuostata taikoma ir atnaujinant išankstinių senatvės pensijų, paskirtų iki įsigaliojant šiam įstatymui, mokėjimą.**“

2. Papildyti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 21 straipsnį 3 dalimi:

„3. Jei išankstinės senatvės pensijos sustabdymo laikotarpiu asmuo įgijo papildomo stažo ir apskaitos vienetų, atnaujinus pensijos mokėjimą pagal šio straipsnio 2 dalį, ji

naujinama šio įstatymo 19 straipsnio nustatyta tvarka. Jeigu išankstinė senatvės pensija buvo paskirta iki įsigaliojant šiam įstatymui, atnaujinamas šio įstatymo 45 ir 48 straipsniuose nustatyta tvarka apskaičiuotos pensijos mokėjimas ir pensija naujinama šio įstatymo 19 straipsnio nustatyta tvarka.“

12 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 22 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 22 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) bendroji dalis apskaičiuojama šio įstatymo 17 ~~straipsnio~~ **straipsnyje** 1 dalyje nustatyta tvarka, dydį β apskaičiuojant kaip asmens įgyto ir būtinojo stažo, galiosiančio senatvės pensijos ~~skyrimo~~ **amžiaus sukakties** metais, santykį (šio įstatymo 57 straipsnis);“.

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 22 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) apskaičiuotos bendroji ir individualioji dalys mažinamos ~~po 0,4 procento už kiekvieną pilną mėnesį, dydžiu, kurį sudaro šių dalių 0,4 procento, padauginto iš visų mėnesių, likusį likusių iki senatvės pensijos amžiaus sukakties, skaičiaus.~~“

13 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Išankstinę senatvės pensiją gavusiam asmeniui, ~~kuris kuriam sukakęs sukakus~~ senatvės pensijos amžių ~~pasirenka gauti mokama senatvės pensiją~~ **pensija** neįgaliajam, šio įstatymo 34 straipsnyje nustatyta tvarka ~~apskaičiuotas~~ **apskaičiuotos** senatvės pensijos neįgaliajam ~~dydis mažinamas po 0,4 procento už kiekvieną pilną mėnesį~~ **bendroji ir individualioji dalys mažinamos dydžiu, kurį sudaro šios pensijos 0,4 procento, padauginto iš visų mėnesių, kuriuos kai asmuo gavo išankstinę senatvės pensiją, skaičiaus.“**

14 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 27 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 27 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Asmuo, kuriam ~~pirmą kartą~~ nustatomas darbingumo lygis ir kuris pripažįstamas nedarbingu arba iš dalies darbingu, įgyja teisę gauti netekto darbingumo pensiją, jeigu pripažinimo

nedarbingu arba iš dalies darbingu **ar kreipimosi dėl pensijos skyrimo dieną** jis turi minimalųjį stažą netekto darbingumo pensijai **gauti**.“

2. Pripažinti netekusia galios 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 27 straipsnio 2 dalį.

~~2. Asmuo, neturėjęs teisės gauti netekto darbingumo pensijos pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sąlygą, įgyja teisę ją gauti tuo atveju, jeigu jis minimalųjį stažą netekto darbingumo pensijai turi pripažinimo nedarbingu arba iš dalies darbingu, pakartotinai jį tikrinant, dieną arba kreipimosi dėl pensijos dieną.~~

15 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) N – asmens apskaitos vienetų skaičius, taikomas netekto darbingumo pensijai, apskaičiuotas kaip asmens **teisės gauti netekto darbingumo pensiją dieną** įgytų apskaitos vienetų, netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetų ir laikinųjų pensijos apskaitos vienetų suma;“.

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) d – netekto darbingumo lygio daugiklis, nurodytas šio įstatymo 3 priede, **galiojantis tą mėnesį, už kurį mokama pensija**;“.

3. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetų skaičius nustatomas pakaitinių pensijos apskaitos vienetų vidurkį (šio įstatymo 31 straipsnis) padauginus iš skirtumo tarp asmeniui nustatyto senatvės pensijos amžiaus ir asmens amžiaus teisės gauti netekto darbingumo pensiją atsiradimo ~~metu~~ **dieną**. Tais atvejais, kai ~~asmuo pripažįstamas darbingu ir vėliau jam vėl nustatomas darbingumo lygis, pagal šį įstatymą paskirtos netekto darbingumo pensijos mokėjimas asmeniui buvo nutrauktas pasibaigus jam nustatytam darbingumo lygio terminui ir šis asmuo nedarbingu ar iš dalies darbingu vėl pripažįstamas nuo dienos, vėlesnės nei šios pensijos mokėjimo nutraukimo diena~~, netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetų skaičius apskaičiuojamas iš naujo šioje dalyje nustatyta tvarka pagal asmens amžių **tą dieną, kai jis vėl pripažintas nedarbingu ar iš dalies darbingu įgyja teisę gauti netekto darbingumo pensiją**.“

4. Pripažinti netekusia galios 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio 3 dalį.

~~3. Jei netekto darbingumo pensijos skyrimo metu dar nepaskelbtas vidutinis šalies darbo užmokestis, reikalingas visiems įgytiems apskaitos vienetams apskaičiuoti, pakaitinių pensijos apskaitos vienetų vidurkio apskaičiavimui taikomas paskutinis paskelbtas vidutinio šalies darbo užmokesčio dydis. Netekto darbingumo pensijos individualioji dalis apskaičiuojama pagal skyrimo metu žinomą įgytų apskaitos vienetų skaičių ir šiame straipsnyje bei šio įstatymo 31 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetų skaičių. Paskelbus praėjusių metų vidutinį šalies darbo užmokestį, įgytų apskaitos vienetų skaičius atitinkamai padidinamas, o netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetų skaičius nekeičiamas. Pensijos gavėjui išmokamas visas nuo pensijos skyrimo dienos susidaręs skirtumas.~~

16 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 34 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„34 straipsnis. Teisė pasirinkti senatvės pensiją **Senatvės pensija** neįgaliajam ar senatvės pensiją

1. Asmuo **Kai asmuo**, gaunantis pagal šį įstatymą paskirtą netekto darbingumo pensiją, ~~įgijęs~~ **įgyja** teisę gauti senatvės pensiją, ~~turi teisę pasirinkti jam skiriama ir mokama didesnioji iš šių pensijų:~~ **senatvės pensiją, skiriamą ir apskaičiuojamą pensija, apskaičiuojama** šio įstatymo nustatyta tvarka, arba senatvės ~~pensiją~~ **pensija** neįgaliajam, kuri apskaičiuojama tokia tvarka:

1) senatvės pensijos neįgaliajam bendroji dalis apskaičiuojama šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka, įskaitant į stažą iki senatvės pensijos amžiaus sukakties buvusių netekto darbingumo pensijos gavimo metus ir taikant būtinąjo stažo reikalavimą, nustatytą senatvės pensijai, bei gautą dydį dauginant iš netekto darbingumo lygio daugiklio d (šio įstatymo 3 priedas), pagal kurį iki senatvės pensijos amžiaus sukakties buvo apskaičiuota netekto darbingumo pensija;

2) senatvės pensijos neįgaliajam individualioji dalis apskaičiuojama šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka, neįskaitant laikinųjų pensijos apskaitos vienetų, o likusius netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetus pridedant prie įgytų apskaitos vienetų bei gautą dydį dauginant iš netekto darbingumo lygio daugiklio d (šio įstatymo 3 priedas), pagal kurį iki senatvės pensijos amžiaus sukakties buvo apskaičiuota netekto darbingumo pensija.

2. ~~Jei asmuo pasirenka gauti senatvės pensiją~~ **Senatvės pensija** neįgaliajam, ~~ši pensija~~ naujinama šio įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka.“

17 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 35 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 35 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę gauti našlių ir našlaičių pensiją turi šio įstatymo 36 ir 38 straipsniuose nurodyti mirusiojo (~~nustatyta tvarka~~ paskelbto mirusiu) asmens sutuoktinis ir vaikai (įvaikiai), jeigu asmuo mirties (**paskelbimo mirusiu**) dieną atitiko šias sąlygas:

1) buvo įgijęs teisę gauti netekto darbingumo (invalidumo) pensiją ar senatvės pensiją (atsižvelgiant į mirusiojo (**paskelbto mirusiu**) amžių) arba gavo vieną iš šių pensijų;

2) minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai mirusysis (**paskelbtas mirusiu**) įgijo dirbdamas Lietuvos, Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių narių įmonėse, įstaigose ar organizacijose (išskyrus asmenis, iki mirties (**paskelbimo mirusiu**) dienos gavusius netekto darbingumo (invalidumo) ar senatvės pensiją, paskirtą ir (ar) mokėtą pagal šį **Pensijų** įstatymą ar pagal pensijų įstatymus, galiojusius Lietuvos Respublikoje iki **1995 1994 m. sausio gruodžio 1 31 d.**, bei ~~Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka~~ reabilituotus politinius kalinius ir tremtinius, kurie dalį stažo įgijo kalinimo metu ar tremtyje ir kuriems sąlyga įgyti minimalųjį stažą dirbant Lietuvos, Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių narių įmonėse, įstaigose ar organizacijose netaikoma).“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 35 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. ~~Šiame įstatyme nustatyta tvarka teisę gauti našlių ir našlaičių pensiją įgyja asmenys, gyvenantys valstybėse, kuriose jiems netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, taip pat asmenys, kurių teisė gauti našlių ar našlaičių pensiją įgyjama mirus asmeniui (ar asmenį nustatyta tvarka paskelbus mirusiu), nurodytam šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje, Šio įstatymo nustatyta tvarka našlių ar našlaičių pensija skiriama asmenims, gyvenantiems valstybėse, kuriose jiems netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, taip pat mirus asmeniui (asmenį paskelbus mirusiu), nurodytam šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte, jeigu mirusysis (nustatyta tvarka paskelbtas mirusiu) buvo įgijęs ne mažesnę kaip minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti (atsižvelgiant į asmens amžių mirties (paskelbimo mirusiu) dieną) dirbdamas Lietuvos įmonėse arba buvo Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyta tvarka reabilituotas politinis kalinys ar tremtinys, dalį stažo įgijęs kalinimo metu ar tremtyje.~~“

18 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 38 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 38 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę gauti našlaičių pensiją turi mirusiojo (**paskelbto mirusiu**) vaikai ir įvaikiai iki 18 metų, taip pat vyresni, jeigu jie nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) pripažinti iki dienos (įskaitytinai), kurią jiems sukanka 24 metai, taip pat tie, kurie dėl ligos ar traumos, atsiradusios iki jiems sukako 24 metai, padarinių nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) pripažinti po 24 metų sukakties dienos, tačiau ne vėliau kaip iki dienos (įskaitytinai), kurią jiems sukanka 26 metai, ir jeigu jie nuo pripažinimo **nedarbingais ar iš dalies darbingais** (invalidais) dienos nuolat yra nedarbingi ar iš dalies darbingi (invalidai).“

19 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 39 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 39 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) mirus asmeniui (**asmenį paskelbus mirusiu**), kuris nebuvo sukakęs senatvės pensijos amžiaus, našlaičių pensija apskaičiuojama pagal mirusiajam (**paskelbtam mirusiu**) galėjusios priklausyti netekto darbingumo pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydžius, apskaičiuotus asmenims, netekusiems ~~60~~ **65** procentų darbingumo (**jei asmuo mirė (paskelbtas mirusiu) iki 2005 m. liepos 1 d., – II grupės invalidumo pensijos dydį**);“.

2. Papildyti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 39 straipsnio 1 dalį 4 punktu:

„4) mirus (**paskelbus mirusiu**) netekto darbingumo (invalidumo) pensijos gavėjui, kuris buvo pripažintas netekusiu **45–60** procentų darbingumo (iki 2005 m. liepos 1 d. – **III grupės invalidu**), našlaičių pensija apskaičiuojama pagal mirusiajam (**paskelbtam mirusiu**) galėjusios priklausyti netekto darbingumo pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydžius, apskaičiuotus asmenims, netekusiems **65** procentų darbingumo (**II grupės invalidumo pensijos dydį**).“

3. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 39 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Našlaičių pensijos dydis yra 50 procentų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pensijų bendrosios ir individualiosios dalių dydžio. Jei ~~tokią teisę turi du~~ **našlaičių pensijos skiriamos dviem** ir daugiau vaikų (įvaikių), kiekvienam skiriama po lygiai, bet ne daugiau kaip 100 procentų viso apskaičiuotos netekto darbingumo (invalidumo) ar senatvės pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydžio. Jeigu, paskyrus našlaičių pensiją, dėl jos skyrimo ar mokėjimo

atnaujinimo kreipiasi kitas našlaitis (**kiti** našlaičiai) ir dėl to mažėja netekto darbingumo (invalidumo) ar senatvės pensijos dalis, tenkanti vienam našlaičiui, našlaičių pensija perskaičiuojama nuo pirmos dienos mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį gautas naujas prašymas su visais reikiama dokumentais.“

20 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 40 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 40 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Pensijas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos, vadovaudamosi šiuo įstatymu ir Vyriausybės **ar jos įgaliotos institucijos** tvirtinamais Socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais.“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 40 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga ~~per Socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nustatytą laiką~~ privalo priimti sprendimą dėl pensijos paskyrimo arba atsisakymo paskirti pensiją ir apie sprendimą raštu pranešti pareiškėjui **ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų, o dėl kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas paskyrimo – ne vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo prašymo su visais reikiama dokumentais bei duomenų gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą ir šio sprendimo apskundimo tvarką, o atsisakius skirti pensiją – ir apie atsisakymo priežastį asmuo turi būti informuotas raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Atsisakius skirti pensiją, privaloma nurodyti atsisakymo priežastį.**“

21 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Pasibaigus pensijos skyrimo terminui, jos mokėjimas nutraukiamas, jeigu pensijos gavėjas praranda teisę ją gauti. Nepasibaigus pensijos skyrimo terminui, pensijos mokėjimas stabdomas ir pensija nemokama, jeigu pensijos gavėjas neatitinka šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos sąlygos, įsiteisėjusiu teismo sprendimu yra pripažintas nežinia kur esančiu arba gaunami duomenys apie aplinkybes, sudarančias pagrindą nuspręsti, kad pensijos gavėjas prarado teisę gauti pensiją. Pensijos mokėjimas sustabdomas nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį atsirado šioje dalyje numatytosios aplinkybės, pirmos dienos. **Išnykus šioje dalyje numatytosioms aplinkybėms,**

pensijos mokėjimas pratęsiamas nuo jos mokėjimo sustabdymo dienos, jeigu pensijos gavėjui teisė gauti pensiją buvo išlikusi. Jeigu paaiškėja, kad pensijos gavėjas, kuriam pensijos mokėjimas buvo sustabdytas, yra miręs (paskelbtas mirusiu), jo įpėdiniams, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio (paskelbto mirusiu) asmens turtas, pateikusiems paveldėjimo teisės liudijimą, arba (ir) mirusį (paskelbtą mirusiu) pensijos gavėją pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą, išmokama mirusiam (paskelbtam mirusiu) pensijos gavėjui priklausiusi pensija nuo jos mokėjimo sustabdymo dienos, bet ne daugiau kaip už 3 metus nuo pensijos gavėjo mirties (paskelbimo mirusiu).“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Pensijos ar kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas gavėjui mirus (jį paskelbus mirusiu), jį ~~palaidojusiems~~ asmenims laidojančiam asmeniui išmokama pensija ar (ir) kompensacija už mirties (paskelbimo mirusiu) mėnesį, jeigu ji dar nebuvo išmokėta, ir paskirtos pensijos ar (ir) kompensacijos vieno mėnesio dydžio suma. Pensija ar (ir) kompensacija išmokama ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo kreipimosi dienos. Pensijos gavėjui apskaičiuotos kitos pensijų sumos, kurios jam priklausė ir kurių jis dėl mirties (paskelbimo mirusiu) negavo, išmokamos mirusio (paskelbto mirusiu) pensijos gavėjo įpėdiniams, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio (paskelbto mirusiu) asmens turtas, pateikusiems paveldėjimo teisės liudijimą, arba (ir) mirusį (paskelbtą mirusiu) pensijos gavėją pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą.“

3. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Jei senatvės ar netekto darbingumo pensijos bendrosios ir (ar) individualiosios dalių dydžiai ~~padidėja~~ **pasikeičia** atsižvelgus į naujai pateiktus duomenis (šio įstatymo 40 straipsnio 5 dalis), naujo dydžio senatvės ar netekto darbingumo pensijos bendroji ir (ar) individualioji dalys (dalis) pradedamos (pradedama) mokėti nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį duomenys (visi būtini dokumentai) buvo pateikti, pirmos dienos.“

22 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 42 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 42 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„42 straipsnis. Pensijos skyrimas asmeniui gyvenant užsienio valstybėje

ir pensijos mokėjimas pensijos gavėjui persikėlus gyventi į užsienio valstybę
(atvykus gyventi į Lietuvos Respubliką)

1. Asmeniui gyvenant užsienio valstybėje, kurioje **jam** taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, pensija skiriama **bei mokama** pagal šį įstatymą ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatas **dėl pensijų mokėjimo**.

2. Asmeniui gyvenant užsienio valstybėje, kurioje **jam** netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, pensija skiriama vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnio ~~2~~ **1** dalies **4 punkto** nuostatomis už šio įstatymo 10 ~~straipsnyje~~ **straipsnio 8 dalyje** ir šio įstatymo ~~2~~ priede nurodytus stažo laikotarpius.

3. Pensijos gavėjui persikėlus ~~nuolat~~ gyventi į užsienio valstybę, **kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo**, jam mokama ~~anksčiau~~ paskirtoji pensija arba ~~po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtosios pensijos bendroji ir individualioji dalys~~, jeigu pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnę kaip minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti ir visą šį stažą įgijo dirbdamas Lietuvos įmonėse arba pensijos gavėjas yra reabilituotas politinis kalinys ar tremtinys, įgijęs dalį stažo kalinimo metu ar tremtyje. Tais atvejais, kai pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnę kaip minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbdamas Lietuvos įmonėse, tačiau į jo ~~draudimo~~ stažą buvo įskaityti šiam stažui prilyginti laikotarpiai, įgyti dirbant užsienio valstybėse, pensija ~~(po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtosios pensijos bendroji dalis perskaičiuojama tik pagal stažo, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, duomenis ir mokama perskaičiuota pensija (po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtosios pensijos perskaičiuota bendroji dalis, individualiosios pensijos dalies neperskaičiuojant).~~

4. **Našlių ar našlaičių pensijos gavėjui, persikėlusiam gyventi** ~~Kai~~ į užsienio valstybę persikeliančiam ~~nuolat~~ gyventi pensijos gavėjui yra paskirta našlių ar našlaičių pensija, **kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo**, paskirtoji našlių ar našlaičių pensija mokama, jei mirusysis (~~nustatyta tvarka~~ paskelbtas mirusiu) atitiko šio įstatymo 35 straipsnio 4 dalyje nurodytas sąlygas. Jeigu našlių pensija, paskirta iki 2007 m. sausio 1 d., ar našlaičių pensija **buvo** paskirta už mirusiojo (~~nustatyta tvarka~~ paskelbto mirusiu) įgytą minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbant Lietuvos įmonėse, tačiau į jo stažą buvo įskaityti šiam stažui prilyginti laikotarpiai, įgyti dirbant užsienio valstybėse (~~šio įstatymo 2 priedas~~), našlių ar našlaičių pensija ~~(po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtos pensijos bendroji dalis)~~ perskaičiuojama šio

straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka tik pagal mirusiojo (paskelbto mirusiu) stažo, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, duomenis ir mokama perskaičiuota pensija (po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtosios pensijos perskaičiuota bendroji dalis, individualiosios pensijos dalies neperskaičiuojant).

5. Kitais atvejais pensija išmokama **išvykimo mėnesio dydžio pensija** už šešis ateinančius mėnesius išvykimo mėnesio dydžio ir toliau ji nemokama.

6. Pensijos gavėjui, kuriam pensija persikėlus nuolat gyventi į užsienio valstybę buvo mokama pagal šio straipsnio 1 dalį arba buvo paskirta ir mokama kaip nuolat gyvenančiam užsienio valstybėje pagal šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, ši pensija toliau mokama jam grįžus (atvykus) gyventi į Lietuvos Respubliką **pensijos mokėjimas nuo mėnesio, einančio po persikėlimo mėnesio, pirmos dienos jam sustabdomas ir jo prašymu atnaujinamas, jeigu teisė gauti pensiją gyvenant užsienio valstybėje išlikusi.**

7. Šio straipsnio 2–5 dalių nuostatos dėl pensijos mokėjimo pensijos gavėjui persikėliant persikėlus gyventi į užsienio valstybę taikomos tik tais atvejais, kai pensijos gavėjas išvyksta į užsienio valstybę, kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo. Lietuvos Respublikai prisijungus prie tarptautinių konvencijų arba sudarius tarptautines sutartis dėl pensijų mokėjimo, pensija mokama taip, kaip nustatyta tarptautinėse konvencijose arba sutartyse.“

23 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 46 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 46 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jei nuo paskutinio senatvės pensijos, **paskirtos po 1995 m. sausio 1 d.,** skyrimo iki 2017 m. gruodžio 31 d. asmuo turėjo draudžiamųjų pajamų, ~~nuo kurių buvo mokamos pensijų socialinio draudimo įmokos, ar buvo draustas pensijų socialiniu draudimu,~~ stažo ir asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento duomenys atnaujinami atsižvelgiant į šias draudžiamąsias pajamas. **Naujinant stažo duomenis, atsižvelgiama tik į tuos laikotarpius, kurie pagal teisės aktų nuostatas, galiojusias iki 2017 m. gruodžio 31 d., laikytini stažu, kurį asmuo įgijo dirbdamas pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu (stažas, įgytas dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu iki 2017 m. gruodžio 31 d., toliau šio įstatymo 47 ir 51 straipsniuose vadinamas stažu).** Atnaujinti duomenys taikomi apskaičiuojant apskaitos vienetų skaičių pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis tik tuo atveju, jei pagal atnaujintus duomenis apskaičiuotas apskaitos vienetų skaičius didesnis už apskaičiuotąjį pagal neatnaujintus (taikytus 2017 m. gruodį gruodžio mėn.) duomenis.

24 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 51 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 51 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Asmens, kuriam socialinio draudimo pensija iki ~~šio įstatymo įsigaliojimo~~ **įsigaliojant šiam įstatymui** nebuvo paskirta ir kuris yra **įgijęs stažą ir iki 1994 m. sausio 1 d., ir laikotarpiu nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.**, apskaitos vienetų skaičius, įgytas iki ~~šio įstatymo įsigaliojimo~~ **įsigaliojant šiam įstatymui**, apskaičiuojamas pagal formulę $AV1 + (AV1 : S1) S2$, kurioje:

1) AV1 – dydis, gautas sudėjus laikotarpiu nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo informacinėje sistemoje fiksuotas kiekvienų kalendorinių metų asmens draudžiamąsias pajamas (įskaitant ir pakaitines pajamas, apskaičiuotas pagal netekto darbingumo pensijos byloje fiksuotą asmens draudžiamųjų pajamų koeficientą), padalintas iš 12 atitinkamų metų draudžiamųjų pajamų dydžių (iki 2002 m. – 12 vidutinių tų metų mėnesinių draudžiamųjų pajamų dydžių);

2) S1 – metų skaičius, per 1994–2017 metų laikotarpį asmeniui įskaitomas į stažą;

3) S2 – metų skaičius iki 1994 m. sausio 1 d., įskaitomas asmeniui į stažą.“

2. Papildyti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 51 straipsnį nauja 2 dalimi:

„2. Jei visas asmens stažas yra įgytas iki 1994 m. sausio 1 d., jo įgytų apskaitos vienetų skaičiumi laikomas dydis S2, suapvalintas iki dviejų skaitmenų po kablelio. Jei, apskaičiuojant apskaitos vienetų skaičių pagal šio straipsnio 1 ir 3 dalis, sandauga $(AV1 : S1) S2$ yra mažesnė už dydį S2, suapvalintą dviejų skaitmenų po kablelio tikslumu, asmens įgytų apskaitos vienetų skaičius apskaičiuojamas pagal formulę $AV1 + S2$ (pensijų kaupimo dalyviams – pagal formulę $AV2 + S2$).“

3. Buvusias 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 51 straipsnio 2–5 dalis laikyti atitinkamai 3–6 dalimis.

25 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 57 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 57 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nuo 2018 m. sausio 1 d. senatvės pensijos amžius nustatomas: moterims – 62 metai ir 4 mėnesiai, vyrams – 63 metai ir 8 mėnesiai. Nuo 2019 m. sausio 1 d. ir kiekvienų vėlesnių metų sausio 1 d. senatvės pensijos amžius kasmet didinamas: moterims – keturiais mėnesiais per metus,

vyrams – dviem mėnesiais per metus, kol pasieks šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytą senatvės pensijos amžių – 65 metus (šio įstatymo 7 priedas).“

26 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo papildymas nauju 61 straipsniu

1. Papildyti 1 straipsnyje išdėstytą Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymą nauju 61 straipsniu:

„61 straipsnis. Socialinio draudimo senatvės pensijų skyrimas vietoj pensijų, paskirtų iki 1994 m. gruodžio 31 d.

Asmenys, kurie gauna iki 1994 m. gruodžio 31 d. paskirtas senatvės pensijas, turi teisę kreiptis dėl pensijų skyrimo pagal šio įstatymo nuostatas. Senatvės pensijos bendroji dalis šiems asmenims apskaičiuojama šio įstatymo 45 straipsnio 1 dalyje, o individualioji dalis – šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka.“

2. Buvusį 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 61 straipsnį laikyti 62 straipsniu.

27 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 62 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 62 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„62 straipsnis. Kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas

1. Asmenims, **nurodytiems šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte, kuriems iki 1995 m. sausio 1 d. 1994 m. gruodžio 31 d.** nebuvo paskirta senatvės ar ištarnauto laiko pensija, Lietuvos Respublikos ar personalinė pensija arba po 1995 m. sausio 1 d. – kitų teisės aktų nustatyta nuolatinė kompensacinė išmoka už ypatingas darbo sąlygas, **taip pat asmenims, kuriems užsienio valstybėje nebuvo mokama pensija arba kitokia nuolatinio pobūdžio kompensacinė išmoka už darbą ypatingomis sąlygomis** ir kurie dirbo šiame straipsnyje nustatytais ypatingomis sąlygomis, suteikiama teisė gauti kas mėnesį mokamas kompensacijas. Teisė gauti socialinio draudimo pensiją šiems asmenims suteikiama bendra šiame įstatyme nustatyta tvarka.

2. Asmenims, dirbusiems iki ~~1995 m. sausio 1 d.~~ **1994 m. gruodžio 31 d.** požeminius darbus, darbus kenksmingomis darbo sąlygomis ir karštuosiuose cechuose, nurodytus Lietuvoje galiojusiame gamybos, cechų, profesijų ir pareigų sąrašė Nr. 1, taip pat dirbusiems kitus darbus sunkiomis sąlygomis, nurodytus sąrašė Nr. 2:

1) vyrams, išdirbusiems ne mažiau kaip 10 metų, o moterims – ne mažiau kaip 7,5 metų darbus, įtrauktus į sąrašą Nr. 1, kompensacija išmokama už 10 metų;

2) vyrams, išdirbusiems ne mažiau kaip 12,5 metų, o moterims – ne mažiau kaip 10 metų darbus, įtrauktus į sąrašą Nr. 2, kompensacija išmokama už 5 metus.

3. Skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojams: vyrams, išdirbusiems pagal galiojusį iki ~~1995 m. sausio 1~~ **1994 m. gruodžio 31** d. skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojų pareigų sąrašą 25 metus, moterims, išdirbusioms pagal šį sąrašą 20 metų, kompensacija išmokama už 10 metų.

4. Kompensacija išmokama už 5 metus asmenims, dirbusiems iki ~~1995 m. sausio 1~~ **1994 m. gruodžio 31** d. šiuos darbus:

1) asmenims, dirbusiems ne mažiau kaip 15 kalendorinių metų buvusios SSRS Tolimosios Šiaurės rajonuose arba ne mažiau kaip 20 metų jiems prilygintose vietovėse pagal iki ~~1995 m. sausio 1~~ **1994 m. gruodžio 31** d. galiojusį Tolimosios Šiaurės rajonų ir Tolimosios Šiaurės vietovių sąrašą;

2) moterims, dirbusioms ne mažiau kaip 20 metų tekstilės pramonės įmonėse darbus, nurodytus Lietuvoje galiojusiame tekstilės pramonės gamybos ir profesijų sąraše;

3) moterims, dirbusioms ne mažiau kaip 15 metų traktorininkėmis mašinistėmis žemės ūkyje, kitose ūkio šakose, taip pat statybos, kelių ir krovimo mašinų mašinistėmis pagal Lietuvoje galiojusį gamybos ir profesijų sąrašą;

4) artistams, turintiems tam tikrą darbo stažą, teikusį teisę gauti ištarnauto laiko pensiją pagal iki 1995 m. sausio 1 d. galiojusius Ištarnauto laiko pensijų teatrų ir kitų teatro-žiūrovinių įstaigų darbuotojams skyrimo ir mokėjimo nuostatus;

5) civilinės aviacijos darbuotojams: vyrams, valdžiusiems oro eismą ir turėjusiems dispečerio liudijimą ne mažiau kaip 15 metų, o moterims – ne mažiau kaip 10 metų;

6) civilinės aviacijos inžinerijos-technikos darbuotojams, dirbusiems darbą pagal iki ~~1995 m. sausio 1~~ **1994 m. gruodžio 31** d. galiojusį civilinės aviacijos inžinerijos-technikos darbuotojų pareigų sąrašą: vyrams – išdirbusiems ne mažiau kaip 20 metų, moterims – ne mažiau kaip 15 metų.

5. Asmenims, išdirbusiems ne mažiau kaip pusę šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyto laiko kompensacijai už ypatingas darbo sąlygas gauti, išmokama kompensacijos dalis, proporcinga dirbtam laikui. Jei kompensacijai gauti reikia išdirbti šiame straipsnyje nurodytomis sąlygomis ne mažiau kaip 10 metų (**moterims – 7,5 metų**), kompensacijos daliai gauti ~~turi būti dirbta~~ ne mažiau kaip pusė šio laiko **turi būti dirbta** 1988–1994 metais; jei reikia išdirbti ~~ne daugiau kaip~~ 15 metų, ne mažiau kaip pusė šio laiko turi būti dirbta 1986–1994 metais; jei reikia išdirbti 20 metų, ne mažiau kaip pusė šio laiko turi būti dirbta 1983–1994 metais; jei reikia išdirbti 25 metus, ne mažiau kaip pusė šio laiko turi būti dirbta 1980–1994 metais; jei reikia išdirbti 30 metų, ne mažiau kaip pusė šio laiko turi būti dirbta 1978–1994 metais.

6. Jei asmuo dėl šiame straipsnyje nurodytų priežasčių turi teisę į kelias kompensacijas, mokama tik didžiausioji.

7. Mėnesio kompensacijos dydis sudaro 136,4 procento bazinės pensijos. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte, kompensacija gali būti mokama jų pasirinkto ~~tvirtu~~ fiksuoto dydžio, tačiau ne mažesnė kaip 45,45 procento ir ne didesnė kaip 136,4 procento bazinės pensijos dydžio per mėnesį. **Nuo 2018 m. sausio 1 d. iki šios datos paskirtosios kompensacijos mokamos šioje dalyje nurodytų dydžių.**

8. Asmenims, išskyrus nurodytuosius šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte, turintiems teisę gauti visą kompensaciją arba jos dalį, kol jiems sukaks šio įstatymo nustatytas senatvės pensijos amžius, kompensacija pradedama mokėti likus tiek **visų kalendorinių** mėnesių, už kiek mėnesių kompensaciją išmokėti priklauso. Kai kompensacijos arba jos dalies mokėjimo asmeniui terminas baigiasi, bet asmuo dar nėra sukakęs senatvės pensijos amžiaus, kompensacija jam mokama tol, kol jis sukaks senatvės pensijos amžių, nepaisant to, kad šiais atvejais viršijamas asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičius. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte, turintiems teisę gauti visą kompensaciją arba jos dalį, kompensacija gali būti pradėta mokėti anksčiau, jeigu jie nebedirba pagal pareigas, suteikusias teisę gauti kompensaciją. Kompensacija pradedama mokėti nuo jų pasirinktos datos pagal jų pareiškimą, paduotą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos administravimo įstaigai. Šiuo atveju bendras mokėtinų mėnesio kompensacijų skaičius neturi viršyti šiam asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičiaus.

9. Kreiptis dėl kompensacijos paskyrimo ir mokėjimo galima ~~prieš 3 mėnesius~~ **bet kuriuo metu** iki teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos, nustatytos šio straipsnio 8 dalyje, arba bet kuriuo metu po teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos. Jeigu turintys teisę gauti kompensaciją asmenys dėl kompensacijos skyrimo kreipiasi po šio straipsnio 8 dalyje nustatytų kompensacijos mokėjimo pradžios terminų, kompensacija jiems mokama nuo teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 6 mėnesius iki dokumentų kompensacijai skirti ir mokėti gavimo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos administravimo įstaigoje dienos.

10. Kompensacijos asmenims, dirbusiems ypatingomis sąlygomis ne Lietuvos Respublikoje, skiriamos ir mokamos, jei ypatingomis sąlygomis šie asmenys dirbo valstybėse, su kuriomis Lietuvos Respublika yra pasirašiusi tarptautines sutartis dėl socialinės apsaugos ir (ar) pensijų mokėjimo.

~~10~~ **11. Darbo laikas kompensacijai už ypatingas darbo sąlygas gauti apskaičiuojamas pagal faktinę darbo ypatingomis sąlygomis trukmę. Kompensacijų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką** Darbo laiko kompensacijai už ypatingas darbo sąlygas gauti apskaičiavimo bei šių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

28 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo papildymas X skyriumi

Papildyti 1 straipsnyje išdėstyta Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymą X skyriumi:

**„X SKYRIUS
PENSIJŲ TARYBA**

63 straipsnis. Pensijų taryba

1. Pensijų taryba yra visuomeninė patariamoji institucija prie Vyriausybės, dalyvaujanti formuojant ir įgyvendinant pensijų sistemos politiką. Pensijų tarybos sudarymo tvarkos aprašą, sudėtį ir nuostatus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Pensijų taryba nagrinėja pensijų sistemos klausimus ir teikia pasiūlymus Vyriausybei bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl pensijų sistemos tobulinimo.“

29 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo papildymas 7 priedu

Papildyti 1 straipsnyje išdėstyta Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymą 7 priedu:

**„Lietuvos Respublikos socialinio draudimo
pensijų įstatymo
7 priedas**

SENATVĖS PENSIJOS AMŽIAUS LENTELĖ

**I SKYRIUS
VYRAI**

Metai	Pensinis amžius	Gimimo data
2012	62 metai 8 mėn.	1949 m. liepos 1 d. – 1950 m. balandžio 30 d.
2013	62 metai 10 mėn.	1950 m. gegužės 1 d. – 1951 m. vasario 28 d.
2014	63 metai	1951 m. kovo 1 d. – 1951 m. gruodžio 31 d.
2015	63 metai 2 mėn.	1952 m. sausio 1 d. – 1952 m. spalio 31 d.
2016	63 metai 4 mėn.	1952 m. lapkričio 1 d. – 1953 m. rugpjūčio 31 d.
2017	63 metai 6 mėn.	1953 m. rugsėjo 1 d. – 1954 m. birželio 30 d.
2018	63 metai 8 mėn.	1954 m. liepos 1 d. – 1955 m. balandžio 30 d.
2019	63 metai 10 mėn.	1955 m. gegužės 1 d. – 1956 m. vasario 28 d.
2020	64 metai	1956 m. kovo 1 d. – 1956 m. gruodžio 31 d.
2021	64 metai 2 mėn.	1957 m. sausio 1 d. – 1957 m. spalio 31 d.
2022	64 metai 4 mėn.	1957 m. lapkričio 1 d. – 1958 m. rugpjūčio 31 d.
2023	64 metai 6 mėn.	1958 m. rugsėjo 1 d. – 1959 m. birželio 30 d.
2024	64 metai 8 mėn.	1959 m. liepos 1 d. – 1960 m. balandžio 30 d.

2025	64 metai 10 mėn.	1960 m. gegužės 1 d. – 1961 m. vasario 28 d.
2026	65 metai	1961 m. kovo 1 d. ir vėliau

II SKYRIUS MOTERYS

Metai	Pensinis amžius	Gimimo data
2012	60 metų 4 mėn.	1952 m. sausio 1 d. – 1952 m. rugpjūčio 31 d.
2013	60 metų 8 mėn.	1952 m. rugsėjo 1 d. – 1953 m. balandžio 30 d.
2014	61 metai	1953 m. gegužės 1 d. – 1953 m. gruodžio 31 d.
2015	61 metai 4 mėn.	1954 m. sausio 1 d. – 1954 m. rugpjūčio 31 d.
2016	61 metai 8 mėn.	1954 m. rugsėjo 1 d. – 1955 m. balandžio 30 d.
2017	62 metai	1955 m. gegužės 1 d. – 1955 m. gruodžio 31 d.
2018	62 metai 4 mėn.	1956 m. sausio 1 d. – 1956 m. rugpjūčio 31 d.
2019	62 metai 8 mėn.	1956 m. rugsėjo 1 d. – 1957 m. balandžio 30 d.
2020	63 metai	1957 m. gegužės 1 d. – 1957 m. gruodžio 31 d.
2021	63 metai 4 mėn.	1958 m. sausio 1 d. – 1958 m. rugpjūčio 31 d.
2022	63 metai 8 mėn.	1958 m. rugsėjo 1 d. – 1959 m. balandžio 30 d.
2023	64 metai	1959 m. gegužės 1 d. – 1959 m. gruodžio 31 d.
2024	64 metai 4 mėn.	1960 m. sausio 1 d. – 1960 m. rugpjūčio 31 d.
2025	64 metai 8 mėn.	1960 m. rugsėjo 1 d. – 1961 m. balandžio 30 d.
2026	65 metai	1961 m. gegužės 1 d. ir vėliau“

30 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė **ar jos įgaliota institucija** iki 2017 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus“.

2. Papildyti 3 straipsnį 5 dalimi:

„5. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos ne vėliau kaip iki 2018 m. rugsėjo 30 d. apskaičiuoja iki įsigaliojant šiam įstatymui paskirtas valstybines socialinio draudimo pensijas pagal šio įstatymo nuostatas ir iki nurodytosios datos išmoka nuo 2018 m. sausio 1 d. iki apskaičiavimo dienos susidariusį pensijų dydžių skirtumą.“

3. Papildyti 3 straipsnį 6 dalimi:

„6. Nuo 2018 m. sausio 1 d. valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos indeksuojamos padauginant 2017 m. gruodžio mėnesį mokėtosios pensijos dydį iš indeksavimo koeficiento. Apskaičiavus nurodytųjų pensijų dydžius pagal šio straipsnio 5 dalį, jos mokamos taikant 2018 metams paskelbtuosius socialinio draudimo bazinės pensijos dydį ir pensijos apskaitos vieneto vertę.“

4. Papildyti 3 straipsnį 7 dalimi:

„7. Asmenims, kurie iki 2018 m. sausio 1 d. įgijo teisę gauti valstybines socialinio draudimo pensijas ar kompensacijas už ypatingas darbo sąlygas, tačiau dėl jų skyrimo kreipėsi per 12 mėnesių nuo nurodytos datos, šios pensijos ir kompensacijos skiriamos iki 2018 m. sausio 1 d. galiojusia tvarka.“

5. Papildyti 3 straipsnį 8 dalimi:

„8. Jeigu įsigaliojus šiam įstatymui teisę gauti senatvės pensiją įgijęs asmuo su prašymu atidėti senatvės pensijos skyrimą pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 24 straipsnį kreipiasi praėjus daugiau kaip 6 mėnesiams po teisės gauti šią pensiją atsiradimo dienos, atidėto skyrimo laikas skaičiuojamas ne daugiau kaip už 6 mėnesius, jei asmuo tuo laiku negavo kitos rūšies socialinio draudimo pensijos, išskyrus našlių ir našlaičių pensiją. Asmenų, kurie teisę gauti senatvės pensiją įgijo iki įsigaliojant šiam įstatymui ir kurie neturi būtinojo stažo senatvės pensijai skirti, prašymu senatvės pensijos padidinimo dėl atidėto skyrimo laikas pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 24 straipsnį gali būti skaičiuojamas nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

Kalba subraidojta

V. Jurgis
2017-10-31

Tiesioginis vedėja

[Signature]
20171031

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-549 PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XII-2512 1 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau – Įstatymo projektas)
(TAP-17-1438(2); TAIS Nr. 17-9221(3))

2017-11-07 Nr.NV-2820

Vilnius

Įvertinę Įstatymo projekto, patikslinto pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2017 m. spalio 13 d. išvadoje Nr. NV-2613 (toliau – Išvada) pateiktas pastabas, atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projektu keičiamo Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (toliau – keičiamas Įstatymas) 63 straipsnio 2 dalis iš esmės nustato Pensijų tarybos funkcijas, todėl šio straipsnio 1 dalies nuostata *dalyvaujanti formuojant ir įgyvendinant pensijų sistemos politiką* yra perteklinė ir, manytina, sukelia koliziją tarp šio straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatų. Be to, ši nuostata neatitinka Vyriausybės įstatymo nuostatų, kadangi šis įstatymas dalyvavimo formuojant valstybės politiką ministrui pavestose valdymo srityse funkcijas priskiria Vyriausybės įstaigoms ir, įstatymų nustatytais atvejais – įstaigoms prie ministerijų, politikos įgyvendinimo funkcijas – Vyriausybės įstaigoms ir įstaigoms prie ministerijų. Siūlytina patikslinti 63 straipsnį nurodantuoju aspektu.

2. Atkreipiame dėmesį į tai, kad nebuvo tinkamai atsižvelgta į Išvados 3 punkte pateiktą pastabą. Įstatymo projekte patikslinti laikotarpiai, siejami su 1995 m. sausio 1 d. (pakeista į 1994 m. gruodžio 31 d.), tačiau patikslinta ne visur – nėra pakeistas 58, 60 straipsniai, 2 priedo 2 punktas. Siūlytina vienodinti nuostatas, kuriose yra nurodomi analogiški laikotarpiai.

3. Siūlytina keičiamo Įstatymo 42 straipsnio 2 dalyje atsisakyti nuorodos į 3 straipsnio 1 dalies 4 punktą, kadangi šio punkto tekstas jau yra atkartotas aptariamoje dalyje, t.y. siūlytina išbraukti žodžius „vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatomis“.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Aleksandr Radčenko